

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101 SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Anglija mora preprečiti nemški izvoz

Italijanski protest bodo v Londonu kar najhitreje upoštevali in skušali rešiti spor v prijateljskem duhu — Prve tri italijanske ladje, med njimi dve iz Trsta, v angleški kontrolni postaji

London, 6. marca. s. (Havas) Prve tri italijanske ladje z nemškim premogom, ki so včeraj prispele v angleško kontrolno postajo ob južnovzhodni angleški obali, so »Orata« (8631 ton), »Absesia« (4100 ton) in »Numidia« (5399 ton). Slednji dve sta iz Trsta. Tri nadaljnje ladje čakajo zaenkrat ob zunanjem vstopu v luko in bodo nadaljevalje pot v luko najbrže danes.

Po zadnjih poročilih italijanske ladje še niso pričele razkladati svojega tovora premoga. Čakale bodo z razkladanjem dokler o usodi tovora ne bo odločil osrednji odbor za kontrolo vojnega tluststva v Londonu čigar odločitvi je bila zadeva prepričana. Ta odbor bo sprejel svojo sklep čimprej. Že sedaj pa naglašajo v angleških odločitvah, da Anglija glede nemškega izvoza ne bo delala nobenih razlik med italijanskimi in drugimi ladjami.

London, 6. marca. s. (Reuter) V spodnji zbornici je sporočil včeraj popoldne minister za blokado Cross, da sta bili v angleških kontrolnih postajah za vojno tluststvo od preteklega petka dalje zadržani dve nevtralni ladji, ki sta vozili nemški premog iz Rotterdam. Cross je dalje poudaril, da bo odšla vsaka ladja, ki bo vozila nemški premog v tujo luko, zadržana v angleških kontrolnih postajah za vojno tluststvo. Po informacijah angleške vlade je izvoz nemškega premoga v Italijo na italijanskih ladjah prenehal.

London, 6. marca. s. (Reuter) Angleški listi se obširno bavijo z angleško-italijanskim sporom zaradi izvoza nemškega premoga v Italijo. Tako »Times« kakor tudi »Daily Telegraph« posvečata vprašanju uvoznika in pravita, da bo italijanski protest kar najhitreje in najpopolneje upoštevan z angleške strani.

»Daily Telegraph« poudarja, da bo nalez italijanski protest proti gotovim ostrim kontribandnim kontrolam na popolno razumevanje v Angliji. Anglija priznava in obžaluje, da povzroča njena kontribandna kontrola nevtralnemu državam neveselosti, toda te so neizogibne. Kar se posebej tiče izvoza nemškega premoga v Italijo, je imela Italija izjemno tri mesece časa, da najde nove načine zalaganja s premogom.

List tudi naglašajo, da je bila Anglija primorana preprečiti nemški izvoz zato ker Nemčija brez izbire v pomorski vojni potaplja vse, bodisi nevtralne, bodisi angleške ladje, ki se približajo angleški obali. Dokler se poslužuje Nemčija takega na-

čina vojne, ki gre tako proti izvozu kakor tudi uvozu Anglije, bi bilo nesmiselno pričakovati, da Anglija ne bo ničesar ukrenila proti nemškemu izvozu. List se vprašuje dalje, zakaj bi morala Anglija brez nadaljnjega pusti pluti vsako ladjo z nemškim premogom v Italijo, če bi naproti Nemci vsako ladjo z angleškim premogom prav gotovo takoj potopili.

»Times« naglašajo, da se bori Anglija v sedanji vojni na življenje in smrt in da mora zato preprečiti nemški izvoz. Anglija bi lahko pošiljala sama Italiji premog, ki ga ta rabi in Italija bi lahko v zameno dajala Angliji ono, kar Anglija rabi. Z dobro voljo bi morali vsekakor obe državi v nadaljnjih pogajanjih najti rešitev tega vprašanja.

Nizozemska sodba

Amsterdam, 6. marca. s. (Havas) List »Maasbode« se bavi z italijansko-angleškim sporom zaradi izvoza nemškega premoga iz Rotterdam in izraža mnenje, da spor ne bo imel resnih posledic za italijansko angleške odnose. List naglašajo, da se pogajanja med obema vlada v tej zadevi vrše v mirnem razpoloženju in brez vsakih znakov sovražnosti na katerikoli strani. To se pravi, da obe vladi iščeta rešitve, ki ne bi ogrozila dobrih italijansko

Angleška akcija za popolno blokado na morju

Posvetovanja zavezniških strokovnjakov v Ameriki: treba bo zapreti vse prehode za ameriško blago v Nemčijo

Washington, 6. marca. AA (Reuter) Prihod Gastona Gvodkina, Charlesa Rista in Hensyja Sella, angleškega stalnega podtajnika letalskega ministrstva, je kakor naglašajo gotovi ameriški krogi, v zvezi z vestmi, da bo Anglija verjetno začela izvajati energično akcijo za popolno blokado, tako da bi se popolnoma zapri prehod, skozi katere se prihaja v Nemčijo ameriško blago. Uradnih obvestil o tem še ni, toda tukajšnji diplomati krogi krogi naglašajo, da je se ves ameriški izvoz v evropske nevtralne države dvignil tako, da je dosegel isto količino, kakor je znašal izvoz v Evropo skupno z Nemčijo. Drugi

angleških odnošajev, ki temelje na čvrstih političnih in gospodarskih temeljih.

Italijanski glasovi

Milan, 6. marca. z Italijanski listi ozarjajo v poročilih iz Londona. Pariza in Berlina na to, da italijanski protest v Londonu ni sprožil samo vrašanja nemškega premoga, marveč ves problem svobodne trgovine nevtralcev med seboj in z vojnočinimi se državami. Zapadni vesileci se bosta morali sedaj jasno odločiti in urediti svoj blokadni sistem tako, da ne bo oviral nevtralne plovbe in trgovine. Protest Italije pa bo po mnenju italijanskega tiska dovedel London do spoznanja, da se s samoblokadno Nemčije vojna ne da dobiti.

V Berlinu čakajo

Berlin, 6. marca. z. Tudi po Wellesovem odhodu iz Berlina nemški tisk o njegovem obisku še vedno molči. Prav tako so uradni krogi zelo rezervirani. Tem večjo pozornost pa posvečajo italijanskemu protestu v Londonu in poudarjajo, da jedro italijanskega protesta ni v odločnem tonu protestne note, temveč v tem, da gre v tem primeru za resno kritiko angleške blokade. Zaenkrat pa v Berlinu glede italijanskega protesta še niso zavzeli nikakega stališča in čakajo na nadaljnji razplet dogodkov.

sumljivi prehod je Sibirija, kajti v zadnjih mesecih je bil izvoz v smeri proti Vladivostoku in to posebno letalskega bencina, precejšen.

Dobro obveščeni krogi predvidevajo, da bodo zavezniški v kratkem podvzeli v Washingtonu korake, da bi dosegli zmanjšanje ameriškega izvoza, kajti če se ogromen promet z nevtralnimi državami še naprej dovoli, potem bi se deloma zmanjšale koristi, ki jih imajo zavezniški od ameriške nevtralnosti. Tudi pozori posebno pa cene, ki jih plačujejo zavezniški za vojni material in letala, so pretirano visoke.

Washington, 6. marca. AA. (Havas)

Charles Rist in Aston Gvodkin sta imela včeraj prvi sestanek z ameriškim strokovnjaki, s katerimi bosta razpravljala o gospodarskih in finančnih vprašanjih med Ameriko in zavezniki. V ameriških krogih pripisujejo delu zavezniških delegatov veliko pozornost.

Iz Phippsovega govora

London, 6. marca. AA. (Havas) Bivši angleški veleposlanik v Berlinu in Parizu sir Eric Phipps je imel sredi na nekem banketu govor, v katerem je omenil dogodke, ki so dovedli do sedanjega vojne. Govornik je dejal, da bi ublažitev blokade bila celo v nasprotju s humanostjo, ker bi omogočila podaljšanje vojne. Premagati moramo predvsem Nemce ter bomo potem v soglasju s svojimi zavezniki sklepali o tem, kako bomo osvobodili svet nasilja in kako bomo brez nasilja ustvarili pravičen red. Predvsem bomo ostali za vedno združeni s Francijo, kar bo omogočilo tudi bodočim generacijam posvetiti silo drugim namenom in ne borbi z nemškimi napadalci, kateri se mora sedaj posvetiti mladina.

Sodelovanje angleške in francoske industrije

London, 6. marca. AA. (Havas) Včeraj so se začeli francosko angleški trgovinski razgovori, ki se vodijo pod okriljem »veze angleške industrije«. Za predsednika konference je bil izvoljen lord Dudley Gordon, ki je zaželel francoskim gostom dobrodoščilo. Iz Francije so prispeli predstavniki kemične, kovinske, bombažne in volnene industrije.

Lord Gordon je v svojem pozdravnem govoru dejal: Naš namen je določiti trenutke, ko bo industrija obeh držav začela sodelovati v vsem obsegu. To sodelovanje je potrebno, da se pospeši zmaga in da bi se povojni mir čimbolje organiziral. Vodja francoske delegacije se je zahvalil za dobrodoščilo. Konferenca bo delala najmanj dva dni.

Ameriški izvoz v sovjetsko Rusijo

London, 6. marca. s. (Reuter). Kakor je bilo sporočeno včeraj v spodnji zbornici, je izvoz iz Zedinjenih držav v sovjetsko Rusijo v zadnjih štirih mesecih preteklega leta narasel od 10 milijonov dolarjev na 30 milijonov dolarjev vrednosti.

Drevi odpotuje Welles v Pariz

Edino zanesljiva informacija o Wellesovem razgovoru z Mussolinijem? — Ameriški poslanik se ne vrne v Berlin

Curth, 6. marca. s. (Reuter). Sumner Welles je prebil včeraj ves dan v hotelu v Lausanni in sestavljal svoje poročilo za predsednika Roosevelta o razgovorih, ki jih je imel v Berlinu. Novinarjem je izjavil, da so vsa poročila, ki so jih prinesli listi o vsebini njegovih razgovorov tako v Berlinu kakor tudi v Rimu, netočna in neutemeljena. Drevi odpotuje Welles v Pariz.

London, 6. marca. AA. (Havas). Sumner Welles bo sklical za konec tedna konferenco v London, ki se je bodo udeležili ameriški poslaniki na Norveškem, Danskem in Švedskem.

Dopisnik »Daily Expressa« pravi, da se bo konferenca udeležil tudi ameriški poslanik na Finskem. Pred odhodom iz prestolnice skandinavskih držav bodo imeli ameriški poslaniki razgovore z zunanjimi ministri omenjenih držav.

Pariz, 6. marca. z. Pertinax piše, da je edino zanesljiva vest o Wellesovem razgovoru z Mussolinijem ta, da je bil Welles presenečen nad tem, s kako gotovostjo je Mussolini napovedal skorajšnji konec vojne. Mussolini se je tudi izjavil za to, naj bi se čim prej znašle vse velesile za skupno mizo, da bi na ta način uredile vse spore in ustvarile nov red v Evropi.

Washington, 6. marca. s. (Reuter). Na konferenci tiska je izjavil sredi predsednik Roosevelt, da za enkrat vrnitev ameriškega poslanika v Berlin ne prihaja v poštev. Tudi nima ameriška vlada nobenih informacij, da bi nemška vlada hotela poslati svojega poslanika nazaj v Washington. O Wellesovem potovanju je izjavil predsednik Roosevelt, da trenutno še ne ve, kdaj se bo Welles vrnil v Zedinjene države.

Washington, 6. marca. s. (Havas). K izjavam, ki jih je podal sredi predsednik Roosevelt, pripominjajo v ameriških političnih in diplomatskih krogih, da je iz tega izjave razvidno predvsem, da je misljal

Sumner Wellesa v Evropi samo informativnega značaja in zato tudi njegov obisk v Berlinu ne pomeni nobenega novega momenta v ameriško nemških odnosih. Zedinjene države hočejo še nadalje ohraniti nasproti nemški vladi stališče, ki so ga zavzemale doslej.

Stockholm, 6. marca. j. (Havas). Glede na vesti, ki so se razširile v švedski prestolnici, da je švedska vlada povabila na razgovor ameriškega državnega podtajnika Sumnerja Wellesa, se je list »Social Demokraten« obrnil po informacije neposredno na zunanje ministrstvo, ki je te vesti energično demantiral. Po dosedanjih poročilih se bo Sumner Welles po obisku v Londonu vrnil neposredno v Ameriko.

Apel na poljsko armado

Pariz, 6. marca. s. (Reuter). Pred poljskim parlamentom v Angersu je govoril poljski ministrijski predsednik general Sikorski. Dejal je, da smatra zmago Anglije, Francije in Poljske v sosednji vojni kot matematično sigurnost. Podal je parlamentu točne informacije o sedanjem položaju v nemškem delu Poljske. Končno je naslovil apel na poljsko armado v Franciji, da se pripravi na trenutke, ko bo ob strani zavezniških vojsk stopila v borbo.

Češkoslovaški prostovoljci

London, 6. marca. z. Češkoslovaški prostovoljci, ki so se vezali v Angliji, so sedaj zbrani v posebnem taborišču na vzhodni angleški obali, odkoder bodo v kratkem krenili na zapadno fronto.

Povečanje ameriške vojne mornarice

Predsednik Roosevelt o obrambi Panamskega prekopa

Washington, 6. marca. AA. (Havas). Mornariško ministrstvo je naročilo 2 križarki po 10.000 ton. Križarki bosta iste vrste kakor devet križark, ki so že v službi. Prva se bo imenovala Columbia, druga pa Cleveland. Novi križarki bosta oboroženi s topovi po 6 palev ter bosta lahko razvili hitrost 32 milj. Oklop bo debel 8 palev. Skupno s tema dvema križarkama bo število vojnih ladij in pomožnih edinic, ki se sedaj gradijo, znašalo 113. Sedaj se gradi, kakor je znano: 2 matični ladji za letala, 15 podmornic, 31 rušilec, 12 pomožnih ladij in 35 lahkih motornih ladij ter lovcev podmornic.

Washington, 6. marca. AA. (Havas). Roosevelt je novinarjem dejal, da je bilo vprašanje prodaje topov Braziliji predmet

razgovorov že po vrnitvi šefa generalnega štaba iz Ria de Janeira. Ameriška vlada je priznala, da je brazilsko topništvo nezadostno in da mu manjkajo posebno šestpalčni topovi. Ker imajo Zedinjene države take angleške topove, ki ne odgovarjajo potrebam ameriške vojske, je bilo sklenjeno prodati te topove naprej Braziliji.

Dalje je Roosevelt dejal, da so vesti ameriškega tiska o nekih njegovih razgovorih s predstavnikoma Kostarice, Columbie in Paname v zvezi z graditvijo letalskih oporišč v teh državah v svrhu obrambe Panamskega prekopa, izmišljene. Roosevelt je dejal, da obramba Panamskega prekopa ne zahteva sklenitve nobenega sporazuma s kakršnokoli državo.

bile dane v najem zaveznikom, ne bo obsegala ta uredba, tako da ostanejo omenjene porokde v veljavi.

Vohunski proces v Rotterdamu

Amsterdam, 6. marca. j. (Havas) Včeraj se je v Rotterdamu pričel sodni proces proti osebam, ki se bile aretirane po odkritju tajne nemške radijske postaje v Schiebroeku. Pred sodiščem se morata zagovarjati zaradi vohunstva neki nizozemski državljani ter Nemec Heinrich Drever, bivši glavni urednik »Westdeutscher Pressedienst« iz Essena. Državni pravdnik je za oba obtožena, ki sta preko tajne radijske postaje oddajala vremenska poročila za nemško letalstvo, zahteval po 4 leta ječe. Sodba bo izrečena 18. marca.

Postani in ostani član Vodničkove družbe

Iz notranje politike

»SRBI NA OKUP«

To je zlo, piše dr. Privoslav Grisogono v »Narodnem listu«. Ali pa imajo Hrvaši danes, totalitarno organizirani, kvalifikacijo in šanse, da se temu pokretu upro? Po mojem mnenju noben resen človek v vodstvu ne misli, da bi mogla biti danes za Hrvate boljša državna formacija od Jugoslavije. Toda hotel bi se prepričati, da tako misli ves generalni štab v Zagrebu in če je tako, da ta generalni štab v najširših vrstah, ki so lahko jutri poklicane za izpolnitev svoje najtežje dolžnosti, razsiri prepričanje, da je Jugoslavija tudi njihova potreba, da pomeni močna Jugoslavija močno in popularno vojsko, ljubljeno dinastijo, splošno priznano oblast zakona, jamstvo svobode za ono, kar je človeku najsvetejše: pravico, da misli s svojo glavo in da zaradi tega — dokler se ne pregreši zoper zakon — ne plača s svojo eksistenco in z eksistenco svoje družine.

Mislím, da je to bila pobuda za dr. Mačeka, ko je rekel, da se Srbom na Hrvaškem ni treba bati za svojo enakopravnost, ker niso nikakarna narodna manjšina. Dosledno in odločno izvajanje tega stališča more vrniti omajano zaupanje na eni in na drugi strani in storiti, da bosta srbska manjšina na Hrvaškem in hrvaška manjšina v Srbiji ali v srbskih formacijah najpozitivnejši čimtelj medsebojne solidarnosti in ljubezni, mesto da se organizirata kot fanatična irrendenta, ki bi iz Like gledala na odrešiteljski Beograd, iz Višegrada pa na odrešiteljski Zagreb v obojestransko škodo in splošno zasmehovanje. Zamolkito grmenje, ki se sliši s severa, vzhoda, zapada in juga, nas opozarja.

HRVATSKI IN SRBSKI KNJIZEVNI JEZIK

Po sporazumu in po ustanovitvi banovine Hrvatske so v Zagrebu pokrenili akcijo za čim prejšnjo in radikalnejšo ločitev med hrvatskim in srbskim književnim jezikom. S podporo banske oblasti se pripravlja poseben hrvatski besednjak, v katerem naj bi ne bilo nobenega »srblizma«, doslej skupne besede pa naj bi nadomestili izključno izrazi, ki jih rabijo samo Hrvati.

O tem vprašanju je sedaj napisal dr. Kruno Krstić v »Obzorju« članek, kjer se sicer zavzema za čistost hrvatskega jezika na temelju tradicij hrvatskega jezikovnega kroga, vendar pa ne odklanja apodiktično vsakega sodelovanja s strani srbskih jezikoslovcov. Pisce ugotavlja, da Hrvat, ki čita srbsko knjigo, srbske novine ali posluša srbskega predavatelja kljub temu da razume vse, čuti, da jezikovna sredstva, ki jih uporablja Srb, niso vedno in povsod ista, kakor bi jih uporabljal Hrvat pri izražanju svojih misli in čustev. Isto čuti tudi Srb ob čitanju hrvatske besede. Vprašanje, da bi se ta stvar v želji po jezikovnem edinstvu na čim večjem geografsko-etničnem področju uredila z medsebojnim dogovorom, se zdi dr. Krstiću praktično nerešljivo. Pisce meni, da na hrvatski strani ne bi bilo nikakega razloga za nemir, ako bi ostali jezikovni odnosi med hrvatismom in srbstvom taki, kakor so bili pred 1.1918, ko še ni bilo v Beogradu jezikovne »skovnice«. Hrvati ne nameravajo kovati svojega posebnega jezika, nekakega političnega esperanta, toda hrvatski narod se ne bo odrekal svojemu potu in svojim pridobitvam, čeprav hrvatski jezikoslovci niso proti sodelovanju z Vukom in preteklost in s srbsko književnostjo v bodočnost.

Kodifikacija skupnega književnega jezika se zdi piscu nemogoča iz treh razlogov. Prvič: Kar so Hrvati in Srbi iz »južnega narečja« mogli prevzeti kot »skupni književni jezik«, ni bilo izdelano in popolno jezikovno sredstvo, temveč besedno, fonetično, morfološko in sintakso ogrado, okoli katerega je bilo treba ustvariti življenjski in kulturni razmeram primeren književni jezik. Hrvati in Srbi so prišli do različnih tvorb, ker so državne meje preprečevale, da bi se po prvem sporazumu izpolnjevala oziroma ustvarila skupna jezikovna zakonodaja. Drugič: Bilo bi šaljivo misliti, da so jezikovne navade zlasti med Hrvati, ki so že dolgo pisali v ljudski govornici sorodnem jeziku, nenkrat otrpnile po Gajevem in Vukovem jezikovnem sporazumu. Tretjič: Ker se jezik ne ustvarja iz nič, ni čudno, da so Hrvati in Srbi pri razvoju svojih jezikov v moderni kulturni organ segli čisto po različnih virih in so tako prišli do drugačnih rezultatov. Dr. Krstić zaključuje svoja izvajanja s besedami: Po ustanovitvi banovine Hrvatske se pojavlja hrvatskim jezikoslovcem nova dolžnost: da vrnejo hrvatski jezikovni normi njeno popolno suverenost, ne da bi se pri tem odpovedali enakopravnemu in umestnemu sodelovanju z zastopniki srbskega književnega jezika.

ZA DOM SRBSKIH VSTASEV IN DOBROVOLJCEV V BEOGRADU

»Zveza srbskih vstajev in dobrovoljcev«, katere je bila ustanovljena pred štiri desetletji po iniciativi kralja Petra I. Karagjorgjevića, je kot matrica in tiskar vseh vojnih, nacionalnih in revolucionarnih pokretov izdala proglas, s katerim se obrača na vso patriotsko javnost s prošnjo za zbiranje materialnih sredstev, iz katerih bi se postavil v državni prestolnici Dom dobrovoljcev. Ker Zveza razen članskih prispevkov nima nobenih dohodkov, bodo po tej patriotski gotovo radi pomagali tej vitelki in nacionalni organizaciji pri ureenju njene želje.

Boj za usodo vse severne Evrope

Finska vojska obvladuje še zmerom Viborg in tako pomaga pri utrjevanju novih finskih postojank — Pomoč iz zavezniških držav, iz Amerike in Italije

Helsinki, 6. marca s. (Reuter). Tako iz finskega, kakor tudi iz sovjetskega vojnega poročila je razvidno, da finska vojska še vedno obvladuje mesto Viborg. Med tem finska glavna armada z vso naglico še vedno utrjuje nove postojanke na severozahodnem mestu, da prepreči nadaljnji prodor sovjetske vojske. Te nove postojanke tečejo v glavnem ob kanalu Saima, ki veže jezero Saima z Viborskim zalivom. Nekatera poročila pravijo, da je finska posadka v Viborgu v nevarnosti, da bi bila odrezana od ostale vojske, ker obkrožajo sovjetske čete mesto še skoro z vseh strani. Kljub temu pa bo posadka skušala čim dalje vzdržati v mestu, da omogoči konsolidacijo novih finskih postojank.

Za finsko vojsko je najnevarnejši sedaj sovjetski napad preko ledenice površine Viborskega zaliva. Če se ta napad posreči, bi prišle sovjetske čete novim finskih obrambnim postojankam ob kanalu Saima lahko za hrbet in bi jim bilo potem težko preprečiti celo direktno prodiranje proti Helsinkim. Zanimljivo je, da so Finci vse te boje napade uspešno odbili.

Tudi večerj so sovjetske čete ves dan napadale v tej smeri preko ledu Viborskega zaliva. Z navezovanjem se je prišel napad. Finsko topništvo in bombna letala so bombardirala led na Viborskem zalivu, tako da je izginila v vodi večina napadalcev s tanki in drugim vojnim materialom vred. Le majhnemu sovjetskemu oddelku se je posrečilo, da je dosegel kopno na severozahodnem koncu Viborskega zaliva. Ker pa ima odrezane zveze z zaledjem, je tudi ta oddelk v nevarnosti, da ga bodo Finci uničili.

Helsinki, 6. marca s. (Havas). Senzacija večerjane dne je bil napad sovjetskega smučarskega bataljona preko ledu Finskega zaliva proti mestu Frederikshamn in otoku Virolahti, nekako na sredi med Viborgom in Helsinkim. Domnevalo je, da je ta oddelk prišel z otoka Hogland v Finskem zalivu, kjer so koncentrirali sovjetske vojaške oddelke. Na sredo so Finci pravčasno opazili prodirajočo sovjetsko kolono in jo razpršili z napadi svojih bombnikov.

Letalska pomoč
Stockholm, 6. marca s. (Reuter). Na Finsko je prišla večja pošiljka južnoafriških letal. Ta letala je izdelala za Južno Afriko angleška industrija, pa jih je potem južnoafriška vlada odstopila Fincem. Tudi iz Zedinjenih držav, Francije, Italije, Švedske in Anglije prihajajo vedno nova vojaška letala na Finsko.

London, 6. marca s. (Reuter). V svojem drugem uvodniku se bavijo »Times« z vojaškim položajem Finske. Naglašajo, da bo finska obrambna linija nevarno raztegnjena, če prodre sovjetska vojska skozi Mannerheimovo linijo in preko Karelijske ožine. Finska vlada in vrhovno poveljstvo nista skušala tajiti, da pomoč, ki jo doleži prejemna finska vojska iz inozemstva, ni zadostna.

Po mnenju lista se bje borba na finskih bojiščih za usodo vse severne Evrope. Pa tudi Anglija ima korist od hrabrega odpora Finske, ker bi sicer petrolej, ki ga sovjetska vojska porablja na Finskem, šel v Nemčijo. Že zato je hvalečnost do Finske s strani Anglije upravičena.

List poudarja dalje, da so interesi Anglije v finski vojni jasni in da prizadevajo

tako moralno kakor tudi materialno stran. Vsa Anglija zahteva, da Finska ne sme biti prepuščena usodi.

Bombardiranje bolnic

Helsinki, 6. marca s. (British United Press). V posebnem komunikatu je objavilo sovjetsko vrhovno poveljstvo, da so večerj sovjetski bombniki napadli tri finske bolnice daleč v zaledju za fronto. Čeravno so bile strehe bolnic jasno označene z rdečimi križi, so vrgli sovjetska letala bombe naravnost na bolnice. V eni izmed njih je bilo ubitih 10 bolnikov, v drugi pa 4. Sovjetska letala so večerj bombardirala tudi štiri mesta v južni Finski, ki sicer nimajo nobenega strateškega pomena. V Lahtiju so bile ubite štiri osebe, mnogo drugih pa je bilo ranjenih. V nekem drugem mestu, katerega ime ni povedano, je bilo ubitih 50 civilistov, 200 pa ranjenih. Neka bomba je padla ravno na zaklonišče proti letalskim napadom in na mestu ubila 25 oseb.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 6. marca. AA. (DNE). Poročilo generalnega štaba leningrajskega vojnega okrožja se glasi: V teku 5. marca so sovjetske čete zasedle otok Lavansaari skupno z mestom Lavansaari v Vibor. zaledju. Severovzhodno od Viborga so sovjetske čete zasedle Netello, ki je le 1 km oddaljena od železniške postaje Karl Salmi, ki leži na železniški progi Viborg—Serdopold. Na ostalih oddelkih bojišč ni bilo važnejših dogodkov. Sovjetske letalske sile so bombardirale sovražne čete in vojaške objekte. V zračnih borbah je bilo sestreljenih 21 sovražnih letal.

Sovjetsko opravilo pri švedski vladi

Stockholm, 6. marca s. (Reuter). Sovjetska vlada se je večerj formalno opravičila pri švedski vladi, ker so sovjetska letala pretekli mesec bombardirala švedsko mesto Pajala. Prvotno je sovjetska vlada bombardiranje sploh zanikala, v večerjšnji noti pa pravi, da je natančna preiskava ugotovila, da sta eno ali dve sovjetski letali izgubili orientacijo pri poletu nad Pajalo in potem res pomotoma bombardirali Pajalo.

Velik gozdni požar v italijanskih Alpah

Milan, 6. marca. AA. (Havas). V gozdovih ob južnozahodnih obronkih Alpe je nastal velik požar na prostoru dolgem 10 km. Veter prenaša iskre ter se požar na ta način širi. Vsi gasilci iz Varese in Milana ter milanska garnizija gasijo požar. Toda njihovi napori so ostali brezuspešni. Omejujejo se sedaj na to, da bi obvarovali bližnje naselbine. Oženi se stalno širi. Škoda je velika.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru. SPD in JZSS

Rateč-Planica 870 m: —8, jasno, mirno, 40 cm snega, osonje srez, skakalnice uporabne	Planica-Tamar 1108 m: —9, jasno, 100 cm snega, osonje srez	Peč-Petelinjek 1440 m: —7, jasno, 80 cm snega, osonje srez, prisojno prekopneva	Bled 501 m: —5, jasno, mirno, 28 cm snega, sren	Radovljica 470 m: —3, jasno, mirno, 28 cm snega, osonje srez	Bohinj-Sv. Janez 530 m: —4, jasno, mirno, 60 cm snega, prisojno južen, osonje sren	Bohinj-Zlatofog 530 m: —4, jasno, 70 cm snega, sren	Dom na Komni 1520 m: —8, jasno, 135 cm snega, sren	Valvazorjev dom 1180 m: —7, jasno, 60 cm snega, osrenjen	Koca pri Triglavskih jezerih: —11, jasno, 150 cm snega, prisojno srenec	Velika planina 1558 m: —7, jasno, 65 cm snega, sren	Dom na Kravcu 1790 m: —8, jasno, 100 cm snega, osrenjen	Sodražica 550 m: —3, jasno, mirno, 12 cm snega, osonje srez	Bloke 900 m: —2, barometer se dviga, jasno, mirno, 17 cm snega, osonje srez	Pelčevo 620 m: —4, jasno, 15 cm snega, osonje sren	Peca 1654 m: —5, jasno, mirno, 75 cm snega, sren	Sv. Lovrenca na Pohorju 483 m: —4, jasno, mirno, 12 cm snega, osonje srez
--	--	---	---	--	--	---	--	--	---	---	---	---	---	--	--	---

SPORT

Direkcija državnih železnic v Ljubljani je na prošnjo Putnika odobrila za skakalne tekme v Planici, ki bodo v nedeljo 10. t. m., poseben vlak iz Maribora. Odhod iz Maribora ob 2.48, prihod v Rateče ob 8.50, odhod iz Rateč ob 15.51 in prihod v Maribor ob 22.14. Vlak se bo ustavljal na Pragerskem, v Slovenski Elstri, Poljanah, v Celju in Zidanem mostu ter Ljubljani. Poseben vlak bo vozil samo po pogojem, če se bo do sobota do 10. prijavilo vsaj 200 potnikov. — Prijave sprejema Putnik.

Iz Zagorja

— Fedra »Matura« na sokolskem odru Kommedjo v treh dejanjih, ki je šla menda po vseh velikih in malih odrih, je slednje uprisorilo tudi naše sokolsko gledališče v spetni, dobrih domislekov polni režiji br. Vinke Kosmerića, ki je imel tudi pri izbiri igralcev za posamezne vloge neprčakovano srečno roko. Poleg že izkušnih starejših moči so v kar treh težkih vlogah debutirali novinci in reči je treba, da so svoje nelehke naloge rešili v popolno zadovoljstvo s pohvalo. Lepo povezano predstavo so na zmagovito povzročile izvirne maske nastopajočih. Dvorana je bila polna občinstva iz vseh slojev. Tako je bil moralni in gmojni uspeh popoln. Vra družina bo uspešno komedijo ponovila v bratskem Sokolskem domu na Lokah 17. t. m.

Organizacija RK dravske banovine

Šteje 15.299 članov v 23 sreskih in 126 občinskih odborih, 1 sreskem in 155 občinskih poverjeništvih

Ljubljana, 6. marca.

»Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije v Ljubljani, kakor se imenuje uradno organizacija Rdečega križa v Sloveniji, je pravkar izdal tiskano poročilo o svojem delovanju lani. Poročilo je izdano za redni občni zbor, ki bo v nedeljo. Ze sam obseg poročila na 63 straneh nam kaže, da je organizacija morala opraviti mnogo dela.

Področja organizacijskih edinic se dele po mejah politične uprave. Zdat ni organizacij RK samo še v 106 občinah naše banovine, a v treh občinah delujoča celo po 2 organizaciji. Okrajnih odborov je 23, občinskih pa 126. Skrajni posvem enakovredna so odborom poverjenstva, ki jih je občinskih 155 in eno okrajno. — Organizacijsko delo je lani lepo napredovalo in število članstva je naraslo od 13.912 na 15.299. Največ je podpornih članov, 9292, a rednih je 5947 in 60 višjih. Zanimiv je pregled članstva po poklicih. Največ je trgovcev in obrtnikov, 1220 rednih in 564 podpornih članov. Na drugem mestu po številu so zasebni nameščenci — 436 rednih in 463 podpornih članov —, a k njim moramo prileti še 184 rednih in 463 podpornih članov iz vrst banovinskih in občinskih nameščenec. Tudi kmetov in delavcev je precej: 845 kmetov in 746 delavcev. Zdravnikov je vklanih 230, odvetnikov in notarjev pa 183. — Število občinskih odborov se je lani povečalo za 11, število poverjenstev se je na zmanjšalo za 15. Po številu članstva je najmočnejši ljubljanski odbor, ki šteje 2564 podpornih, 1207 rednih in 10 višjih članov, na drugem mestu je pa Maribor.

Delovanje organizacije lani označuje »pripravljanje za resne in hude primere«. Odbor si je zlasti prizadeval, da bi izpolnil zaloge v svojem skladišču. Glavni odbor mu je le delno ustregel ter jim poslal precej perila, za obvezni material in desinfekcijska sredstva pa moralo sami skrbeti. Vse zanimanje so tudi posvečali vprašanju zaščite civilnega prebivalstva za primer letalnih napadov in so sodelovali z vsemi drugimi pristojnimi ustanovami in organizacijami. Dobili so tudi dve poljski kuhinji in velik sanitetni avtomobil.

K sreči lani ni bilo pri nas večjih elementarnih nesreč zato nim ni bilo treba mnogo izdati za poplavlence. Za ta namen so prejeli od glavnega odbora 10.000 din. Razvoj organizacije zahteva številne nove potrebe. Tako je postalo nujno potrebno, da Rdeči križ dobi svoj dom v Ljubljani, predvsem zaradi zelo delavnega samarijanskega odbora ljubljanskega oddelka, na tati zato, da bi organizacija došla primerne prostore za svoje delo. Akcio vodi ljubljanski oddelk, a razen tega je bil lani ob koncu leta sestavljen poseben odbor, ki bo vprašanje doma RK temeljito proučil.

Številne organizacijske edince so priredile lani celo vrsto prireditve, predvsem so pa primerno porabile teden RK za propagandno delo in zbiranje sredstev. Lani je bilo prirejenih 10 samarijskih in 7 bolničarskih tečajev, ki jih je obiskovalo nad 600 tečajnikov. Banovinski odbor je priredil, odkar deluje, 130 tečajev, tečajnikov pa je bilo 4081.

Število naraščajočih članov »Podmladka«, še vedno razveseljuje narašča. Lani je bilo vklanih 87 srednjih strokovnih in meščanskih šol (predanskih 65), ljudskih šol 329 (292); skupno 396 (357) šol. Članov je bilo 27.365, predlanih 25.702. Srednjih, meščanskih in strokovnih šol je vklanih relativno največ 87%, med tem ko je ljudskih le 44%. — Banovinska sekcija Podmladka RK posveča mnogo truda prirejanju zdravstvenih tečajev. Lani jih je bilo prirejenih 15. Posebno pomembna naloga PRK je, da skrbi za zdravje revnih

pa je tudi pomagati državi, ki preživlja izredne čase v izrednih okoliščinah, toda pomoč državi ne sme biti v popolno škodo obrtnosti. Od pravilne porazdelitve davčnih prihodkov obrtniki zboljšanja svojega položaja. Tudi ostali delegati so govorili največ o davčni obremenitvi obrtnikov.

Konferenca obrtniških zbornic

V veliki dvorani zbornice za TOI se je večerj dopoldne pričela konferenca zastopnikov samostojnih obrtniških zbornic in obrtniških odsekov skupnih zbornic iz vse države. Konferenca se je udeležilo 22 delegatov. Svojo odsotnost sta opravili zbornici iz Podgorice in Banjaluke, dubrovniška in splitska zbornica pa sta pooblaštili delegata zagrebške zbornice, da so zastopali na konferenci v Ljubljani. Na dnevnem redu konference je vprašanje davčne obremenitve obrtnikov.

Konferenco obrtniških delegatov je otvoril predsednik obrtnega odseka ljubljanske zbornice g. Ivan Ogrin. V svojem govoru je poudaril, da obrtniki ljubijo svojo državo in so pripravljeni za gmojne in osebnostne žrtve, kot dobri državljani pa želijo, da se gmojne žrtve porazdelijo tako, da jih bo mogoče prenašati. Danes je obrtništvo še vedno premalo zaščiten.

Brzojavno je zborovalce pozdravil pomočni finančni ministar dr. Filipančič, ki je obžaloval, da se zaradi nujnih poslov konference ne more udeležiti. Podpredsednik obrtniške zbornice v Beogradu Ranko Živković je izjavil, da je jugoslovensko obrtništvo potrebno pomoči, treba

pa je tudi pomagati državi, ki preživlja izredne čase v izrednih okoliščinah, toda pomoč državi ne sme biti v popolno škodo obrtnosti. Od pravilne porazdelitve davčnih prihodkov obrtniki zboljšanja svojega položaja. Tudi ostali delegati so govorili največ o davčni obremenitvi obrtnikov.

Tajnik ljubljanske zbornice dr. Josip Pretnar je poročal nato o pridobitvi v zvezi z davčno reformo. Navedel je vsa prečja vprašanja, ki so v zvezi s pavsalno in nepavsalno davčno obremenitvijo obrtnikov. O referatu dr. Pretnarja se je razvila dolga in zelo živahna debata. O skupnem davku na poslovni promet je nato referiral v imenu zagrebške zbornice dr. Josip Stanković. O reviziji ustanove socialnega zavarovanja je v imenu novosadske zbornice govoril inž. Avramović. Obrtniške zbornice zahtevajo predvsem likvidacijo današnjega Suzorja. Sledil je še referat o skupnem nastopu obrtnikov v tujini. Delegati so izmislili več predlogov glede socialnega zavarovanja in zahtevali novelizacijo § 219 obrtniškega zakona.

Danes se je nadaljevala debata o referatih, nakar bo sprejeta resolucija, ki jo bodo poslali vladi.

Naše gospodarstvo v januarju

Ljubljana, 6. marca. Po statistiki okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je bilo v naših banovini januarja zavarovanih skupno 82.944 delavcev. V primeri z januarjem lani se je članstvo neznatno povečalo in sicer za 257. V primeri z decembrom je pa bilo niže za 9.133, torej skoraj za 10 odstotkov.

V konjunkturalnem pogledu so napredovale predvsem naslednje stroke: pridelovanje kože in njenih surogatov za 1037 delavcev, železniška, cestna in druga javna dela za 722, javni promet za 514 delavcev itd. Nazadovale pa so: tekstilna industrija za 434 delavcev, živilska industrija za 278 in industrija kamenja in zemlje za 242 delavcev.

V sezonskem pogledu ni pri nobeni industrijski stroki pomembnejšega napredovanja, pač pa so nazadovale nekatere stroke in se celo v velkem obsegu; stavba stroka je zaposlovala 3080 delavcev manj, pri javnih delih je bilo zaposlenih 2189 delavcev manj, pri gozno žagarski

Iz Kranja

— Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Kranju bo imela svoj letni zbor 15. marca ob 18. v dr. realni gimnaziji v Kranju v pritličju. Vse članke vabimo, naj se v čim večjem številu udeležijo.

Iz škofje Loke

— Učiteljsko škofojloškega okraja bo zborovalo v soboto 9. marca na deški ljudski šoli v škofojli Luki. Poleg stanovskih zadev je na dnevnem redu predavanje učiteljskega Andreja Grumove, ki bo govorila o ženi in državljanski vzgoji.

Borzna poročila

Cenih, 6. marca. Beograd 10, Pariz 9,86, London 17,405, New York 446, Bruselj 75,37, Milan 22,52, Amsterdam 238,95, Berlin 178,75, Stockholm 106,25, Oslo 101,325, Kodaň 86,10, Sofija 5,50, Bukarešta 5,40.

Bolgarija za mir in dobro sosedstvo

Izjave zunanjega ministra Popova bolgarskim novinarjem

Sofija, 6. marca. AA. (Bolgarska telegrafna agencija). Bolgarsko novinarsko združenje je priredilo snoči banket na čast zunanjega ministra Ivana Popova, ki je član združenja in ki je bil svojčas šef tiskovnega urada.

V odgovoru na pozdrav predsednika novinarskega združenja Mečkaroja je Popov pozval bolgarski tisk k sodelovanju. Pri čemur bo moral sprejeti gotove žrtve, kakor jih je sprejel bolgarski narod. Tisk naj podpira vlado, da bi bila Bolgarija obvarovana vojnega požara in da bi se ji zagotovil mir in plodonosen razvoj v materialnem in duhovnem pogledu.

Nas življenjski interes je, je dejal Popov, da uživamo simpatije malih, velikih sosednjih in oddaljenih držav, torej vseh onih, od katerih bo zavisela hranitev neodvisnosti naše države in spoštovanje njenih blstvenih interesov. Vlada bo nadaljevala politiko iskrenega miru in dobrega sosedstva ter nevtiralnosti, kajti s tem izvaja

željo poglavarja države in željo bolgarskega naroda. Pot je torej začrtana. Mogoče bo dolga in težka. Zato moramo ostati združeni in disciplinirani, da bi na ta način dali državi moč vztrajati do konca, in na drugi strani uživali zaupanje inozemstva kot narod, ki zasluži boljšo bodočnost.

Bolgarsko-rumunski incident likvidiran

Sofija, 6. marca s. (Reuter). Bolgarska vlada je izdala uradno poročilo o obmejnem incidentu na bolgarsko-rumunski meji v Dobrudži. Poročilo pravi, da sta dva bolgarska obmejna stražnika zašla pomotoma na rumunsko ozemlje in da je bil eden od njih v spopadu z rumunskimi stražniki tako težko ranjen, da je pozneje podlegel poškodbam. Komuniké pravi dalje, da je bil incident z medsebojnim sporazumom že likvidiran.

Razpis angleškega vojnega posojila

v znesku 66 milijard dinarjev

Amortizirano bo s 3 % obrestmi v 15 do 19 letih Novofundlandski prostovoljci — Angleška izvozna politika

London, 6. marca s. (Reuter). Finančni ministar sir John Simon je sporočil večerj v spodnji zbornici, da bo prihodnji tork razpisano novo angleško vojno posojilo v višini 30 milijonov funtov (66 milijard dinarjev). Posojilo se bo obrestovalo s 3% in bo amortizirano v 15 do 19 letih. Rok za vpisovanje bo samo en dan.

Finančni ministar je poudaril, da bo znesek, ki ga bo vlada rabila za kritje svojih izdatkov v prihodnjih 12 mesecih mnogo večji od vsote, ki je razpisana v vojnem posojilu, toda vladi konvenira, da razpiše prvi obrok v manjši meri in to bo najbrže tudi v interesu podpisnikov posojila. Dosele je vlada krila izredne izdatke za vojno s povečanimi davki in z razpisom hranilnih certifikatov. Simon je dejal, da objavlja vlada razpis posojila že teden dni preje zato, da imajo lahko podpisniki dovolj časa za priprave, da potem podpišejo čim večje zneske.

Minister za dominione Eden je sporočil, da je novofundlandska vlada v sporazumu z angleško vlado sklenila vpoklicati 1300 prostovoljcev, ki bodo pridrženi topništvo v angleški vojski. Novofundlandski oddelk se bo vezbal najprej v Angliji, potem pa bo čimprej uvrščen v redne edince angleške vojske.

Francoski akademik o Jugoslaviji

Pariz, 6. marca. AA. Francoski akademik George Duhamel je objavil v Figaru članek pod naslovom »Prisrčnost prijateljstva«, v katerem podaja svoje vtise z obiska v Jugoslaviji.

Duhamel pravi, da je Jugoslavija sestavljena od Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so različnih veri, pravoslavci, katoliki muslimani, toda vsi so Jugoslovenci. Pri vseh teh vejah jugoslovenskega plemena pa je enaka ljubezen do države, zlasti ljubezen do zemlje pri kmetih. Oni so prav tako navdušeni čestitci stvaritev duha, umetnosti in kulture, s čimer se ustvarja njihovo duhovno edinstvo. Ta delovni in pametni narod je dal mnoge učenjake. Zdravniki, ki prihajajo v Francijo, da bi izpopolnili svoje umsko in tehnično znanje, so dostikrat prvostopenjski. Ta delovni narod je dal tudi številne pesnike in umetnike. Jugoslovenci imajo mlado slovo v slikarstvu. Lahko so ponosni na svetu nad svojimi kipi, od katerih so nekateri tudi zelo znani Franciji in svetu sploh.

Nato poudarja Duhamel ljubezen jugoslovenskih narodov do lastne države in odločnost teh narodov, da se brani, če bi bili nekega dne napadeni. Pravi, da so ti narodi bolj oboroženi s plugi kakor s stroji.

nimi puškami in da je to mirno in delovno ljudstvo, ki ni navdušeno za pustolovščine. V primeru potrebe pa znajo biti jugoslovni trdovratni branilci svoje rodne grude.

Madžarsko-rumunski odnošaji

Budimpešta, 6. marca. AA. (Havas). O priliki nedavnega jubileja admiralja Horthyja piše »Pester Lloyd« o madžarsko-rumunskih odnošajih ter pravi: Mnenja smo, da bi miroljubna rešitev spornih vprašanj med Madžarsko in Rumunijo koristila vsej Evropi. Prepričani smo, da se to doseže. Madžarski politični krogi so zelo dobro sprejeli članek organa rumunskega zunanjega ministarstva, v katerem se trdi, da je Horthy dober sosed Rumunije.

Prvo angleško vojno poročilo

London, 6. marca. I. Angleško vrhovno poveljstvo javlja, da je večerj na zapadni fronti oddelk nemške vojske izvedel nenaden napad in presenetil angleški oddelk v izvidniški postojanki. Nemci so postojanko zavzeli in ušli več Angležev. V protinapadu so pa Angleži postojanko spet zavzeli. V spopadu sta bila dva angleška vojaška ubita, eden pa ranjen, a tudi Nemci so imeli več mrtvih.

Samo še danes! Hans Moser, Theo Lingner, Lucie Englisch — Smešopolna komedija
NEZVESTI LJUBIMEC
KINO MATICA — TEL. 21-24 Predstave ob 16., 19. in 21. uri

DANES NEPREKIDNO ZADNJKRAT!
ŠESTDESET SLAVNH LET
KINO UNION, tel. 22-21
Anna Neagle — in popularni Adolf Wohlbrück.
Noben inteligent ne sme zamuditi prekrasnega, monumentalnega filma v lepih naravnih barvah, film, ki kaže važno epoko svetovne zgodovine. — Ob 16., 19., 21.

Tako lepega filma že dolgo niste videli v Ljubljani! — Globok ljubzenski film ganljive vsebine. Ljubzen na razpotju, in težka odločitev dekleta, ki je hrepelo po ljubezni svojega šefa dolgo vrsto let, ali jo je pustolovščina ene noči nagnala v naročje drugega. Vsaka žena, vsako dekle sočustvuje s trpkim usodo tega dekleta!
SESTRA ANGELIKA
Paul Hartmann, Leni Marenbach, Hans Söhnker. — KINO SLOGA, tel. 27-30.
Danes neprekinjeno zadnjikrat! — Ob 16., 19. in 21. uri.

DNEVNE VESTI

„Dragi“ gostje

»Za bivanja jugoslovenske gospodarske delegacije v Sofiji so bile razne svečanosti in mnogi banketi. Bolgari so zelo priščno in lepo sprejeli brate iz Jugoslavije. Bilo je dosti govorov in zdravil in vsak bolgarski govoril je vedno prišel svoj govor z besedami:

— Skupi gostje... Naj takoj razložim, da v bolgarskimi »skupih« pomeni »drag« in »svečen«, »sredek« in »mila«. Tako so Bolgari mislili in čutili, ko so pozdravljali goste. Naši so nemirno sedeli na stoli, gledali luksuzne servise na mizah in zares bogate gostije, ki so trajale neprestano tri dni. Kmet Dusan Branković iz Bosne je zmaljal z glavo in rekel v skrbeh:

— Brate, ni se nam treba čuditi. Tri dni je jemo in pijemo... trebam me že bohi... res je: dragi smo...

O tem Sofija govori in se smeje. (Vzeto iz »Pisma iz Sofije« v beogradske »Politike«)

— Uredništvo in uprava »Naše volje« prosijo vse naročnike in čitatelje »Naše volje« naj oprostijo, ker niso prejeli številke 8. »Naše volje« ki bi morala iziti 1. marca. Nastale so težke tehnične ovire, kar jih se ni moglo odstraniti kljub vsem naporom. 15. marca pa bo izšla redna številka 9, ki bo obravnavala predvsem kulturne pojave pri bratih Čehoslovakih.

— Iz »Službenice lista«: »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 19. z dne 6. t. m. objavlja ukaz o prenosu sedeža občine Podrečje iz Pokleka v trg Posredek, pravilnik o spremembah in dopolnitvah v pravilniku za izvrševanje zakona o državnih trošarinah, pooblastitev ministra za finance vrhovnemu državnemu pravobranilcu oziroma namestniku vrhovnega državnega pravobranilca in razne objave iz »Službenih novic«.

— Odvetniška vest. V imenik advokatov s sedežem v Ljutomeru je bil vpisan s 1. marcem dr. Slavko Janč.

— Podaljšanje trgovskega sporazuma med Rumunijo in Jugoslavijo. Trgovinski sporazum naše države z Rumunijo je veljal do konca februarja in zdaj so ga podaljšali za tri mesece, to se pravi do konca maja. Med tem časom bo sklenjen nov, definitivni trgovinski sporazum.

— Izvoz vina iz Jugoslavije v Nemčijo. Nemčija je odobrila izvoz vina iz Jugoslavije v vrednosti do 450.000 mark. 90.000 mark je bilo že porabljenih v zadnjem trimesečju lani za izvoz vina v bivšo Avstrijo.

— Še vedno velike težave z nabavo sirovin za tekstilno industrijo. Pred dnevi je bila konferenca zastopnikov tekstilne industrije iz Slovenije v Ljubljani in zastopnikov hrvatske tekstilne industrije v Zagrebu. Na obeh konferencah so obravnavali predlog Instituta Cotoniere Italije glede dobave bombažnega predvina. Italijani zahtevajo višje cene za blago, ki je bilo že prej naročeno in sicer po lit pri kilogramu. Razen tega pa zahtevajo še zvišanje cen za 100% za drugo polovico starih naročil, kar pa naši tovarnarji odločno odbijajo. Ker torej še ni prišlo do sporazuma glede nadaljnjega uvoza bombažnega predvina iz Italije, tekstilna industrija še vedno preživlja hudo krizo.

— Brodska tovarna vagonov je odpuštila že okrog 1000 delavcev. Brodska tovarna vagonov ima že več mesecev zelo malo dela in mora postopno odpuščati delavce. Generalna direktorja državnih železnic še vedno ni definitivno sklenila, ali naj naroči izdelavo vagonov in lokomotiv v domačih tovarnah. Gre za naročilo v vrednosti 120.000.000 din. Če bi to naročilo prejele naše tovarne bi imele za doglede čas dovolj dela.

— Prizad je prodal 460 vagonov suhih šliv v Francijo. Kontingent je sicer določen na 1.000 vagonov, toda malo izgleduje, da ga bodo lahko povsem izkoristili. Cen niso mogli doseči tako ugodnih kakor v Nemčiji. Pričakujejo, da bodo še izvozili nekaj blaga, vendar ne mnogo več kakor polovico kontingenta.

— Nemški kmetijski stroji, ki jih uvažava naša država, se ne bodo podražili. Nemški generalni konzulat v Zagrebu sporoča, da se kmetijski stroji, orodje in zlasti plugi, ki jih uvažava Jugoslavija, po ukinutvi carine ne bodo podražili, kakor so poročali nekateri listi. Odpravljena je bila namreč carina na plugje, ker je v naši državi še mnogo premalo plugov in domača industrija ne more kriti vseh potreb. Znanje je, da v nekaterih pokrajinah še vedno uporabljajo lesene plugje. Ko je bila odpravljena carina na plugje je naša industrija plugov lansirala vesti, da se inozem-

ski plugi kljub temu ne bodo pocenili, ker bo tuja industrija na račun carine zvišala cene. Nemški konzulat zatrjuje, da si Nemčija prizadeva, da bi odpravila vozne carine na plugje šla v korist našega gospodarstva.

— Zvišanje carinske arije. Zaradi zvišanja cen zlata na naših trziščih je moralo priti tudi do zvišanja carinske arije, ki je bila uveljavljena včeraj. Zvišanja je bila toliko, da velja zdaj zlati dinar že 14 papirnatih dinarjev. Od ustanovitve naše države je to že 14 zvišanje arije. Zadnjikrat je bila zvišana 1. 1937. na 1.200 odstotkov, med tem ko zdaj znaša 1.300 odst. Dolej je vrednost zlatega denarja znašala 13 papirnatih dinarjev. Z zvišanjem carinske arije se bo zopet podražil uvoz blaga, kar nedvomno ne bo ostalo brez vpliva na notranjih trziščih.

— Družba ponarejevalcev denarja v ječi. Državno tožilstvo v Slavoniji Požegi je prejelo iz kaznilnice v Stari Gradiski prijava, da so tam odkrili družbo ponarejevalcev 10 dinarskih kovancev. Ponarejeni denar je spoznal v kaznilnici neki kanjenec in ga izročil upravniku, nakar so napravili preiskavo in odkrili vodjo ponarejevalcev Iljo Radeljevića. Radeljević je priznal, da se je lotil ponarejanja denarja s svojimi pomočniki, ker je bil strasten kadilec, a denarja za tobak ni imel. Falsifikati so bili izvršeni, tako da so strokovnjaki lahko ugotovili, da so ponarejeni, šele po zvoku denarja. Radeljevića bi te dni izpustili iz zaporja, kjer je odsedel dve in pol leta.

— Izvoz našega premoga v Italijo. Italija je kupila zadnje čase 200.000 ton našega premoga. Naši premogovniki ji ga že dobavljajo in do konca maja bo že vsa količina izvožena. Italija pa zahteva še za 24.000.000 lir premoga. Spoznamo o tem še ni sklenjen, računajo pa, da bi nadalje količine premoga Italiji prodali proti kompenzacijam.

— Obtok bankovcev presege 10 milijard din. Po poročilu Narodne banke z dne 29. februarja se je povečal obtok bankovcev v zadnjem tešnu februarja za 160.019.300 din, tako da je znašal 10.071.904.100 din.

— Meštrović je izdelal spomenik za rumunjskega kralja Ferdinanda I. Danes so poslali iz Zagreba v Bukarešto Meštrovićev spomenik za rumunjskega kralja Ferdinanda I. Znano je, da je tudi spomenik rumunskemu kralju Karlu I. odkril lani, tudi delo našega slovitega kiparja Meštrovića. S istim spomenikom je bila rumunjska javnost zelo zadovoljna in je razumljivo, da je Meštrović dobil še drugo naročilo. Novo Meštrovićevo delo je nad 9 m visok kip, lit iz bronca, ki predstavlja kralja na konju. Okrog tega kipa bodo postavljene še 4 skulpture, ki bodo alegorično prikazovale zmago, a bodo gotovo šele prihodnji mesec. Spomenik Ferdinandu I. bo stal na najlepšem trgu v Bukarešti.

— Nevarna bolezen meningitis tudi v Zagrebu. Po poročilu zagrebškega mestnega fizikata se je pojavila tudi v Zagrebu nevarna bolezen meningitis, ki se že nekaj tednov nevarno širi v zahodnem delu države. V Zagrebu sta bila doslej dva primera obolelih za meningitisom.

— Kmetje bodo odslužili pri javnih delih 3000 vagonov živil in živinske krme. Finančni minister je odobril pasivnim kmetom v Bosni in Hercegovini kredit za nabavo 3000 vagonov hrane za ljudi in živinske krme. Kmetje bodo ta kredit odslužili z javnimi deli, kar je prvi primer odplačevanja dolgov pri nas.

— Policija prešla nagrado 40.000 din za izsleditev vlomilcev v Subotici. Poročali smo, da se je subotški policiji posrečilo pojasniti velik vrom v tovarno čokolade Ruff in priti oba vlomilca. Pri nju so dobili 190.000 din, medtem ko je bilo ukradeno v gotovini 300.000 din. Takoj po vromu je tovarnar razpisal nagrado 10.000 din za izsledila vlomilce. Tovarnar je sedaj nagradil policijo s 40.000 din. Nagrado bo razdelili med policijske organe, ki so sodelovali pri preiskavi.

— Dve nesreči. V Vevčah je padla na poledeneli cesti 9letna hči delavca Ivanka Triller in si zlomila desno nogo. — V bolniso so sredi prepeljali tudi fotografa Alojza Mavca iz Ljubljane, ki je padel z motornega kolesa in si zlomil levo nogo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, spremenljivo in zmerno mrzlo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Mariboru. Najvišja temperatura je bila v Dubrovniku 14, v Kumboru in Splitu 13, v Mariboru 13,2, v Zagrebu in na Rabu 10, na Visu 8, v Sarajevu 7, v Ljubljani 6,7, v Beogradu 4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,1, temperatura je bila —1,8, na aerodromu —5,4 stopinj C.

Iz Ljubljane

—lj Prof. dr. Josip Jerše. Ljubljancane je sredi presenetila vest, da je nenadno umrl, zadet od kapi, na svojem stanovanju v senkavskem zupnišču-upokojeni gimnazijki profesor dr. Josip Jerše. Pokojnika, ki je učeval 67 let, je poznala skoraj vsa Ljubljana, saj je bil od leta 1902, dalje katehet v ljubljanski vadnici, pozneje pomožni katehet v realni, od leta 1908. do svoje upokojitve leta 1932, profesor verouka v bivši nemški, sedanjí III. drž. realni gimnaziji. Rdečelični duhovni gospod, ki je bil doma iz smartnega pri Kranju, je bil v Ljubljani deležen precejšnjih simpatij. Udeleževal se je tudi kot pisec in je napisal več povesti. Njegov pogreb bo v četrtek ob 15. iz mrtvašnice zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče pri Sv. Križu. Pokojniku blag spomin!

—lj Nova grobova. V Štepanji vasi je umrl g. Anton Vrhinc, sin uglednega posestnika. Bil je zavezen, napreden mož, velika nada očetova. Star je bil šele 40 let. Pogreb bo jutri ob 16.30 iz hiše žalosti, štepanja vas — Litijška cesta 14. na pokopališče pri Božjem grobu. V visoki starosti 73 let je umrla danes v Ljubljani g. Kati Bizjak roj. Kneisel, soproga magistrata uslužbenca. Za pokojnico žaluje mož Anton, vnuk Rudi Kern ter pravnuka Janez in Bojan. Pogreb bo v petek ob 14. izpred mrliske veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališču k Sv. Križu. Pokojnikoma blag spomin, njihovim svojemcema iskreno sožalje!

—lj APZ — Ujuzno ptoimo vse, ki so rezervirali vstopnice za koncert Akademskoga zbora v ponedeljek 11. t. m. ob 20. v Unionu, naj iste blagovolijo dvigniti takoj pri koncertni blagajni na univerzi v vrat. loži. Obenem sporočamo občinstvu, da so vstopnice še na razpolago.

—lj V »Filozofskem društvu« bo v četrtek 7. marca predaval nestor srbske filozofije, član srbske akademije znanosti in umetnosti ter upokojeni vseučiliški profesor dr. Branislav Petronijević o temi: »Moji filozofski sistemi«. Predavanje bo v predavalnici mineraloškega inštituta ob 18. Z zanimivim predavanjem vsi vjudno vabljeno. — Odbor.

—lj Na večeru hrvatskih književnikov s t. m. ob 20. v dramskem gledališču bomo imeli priilko slišati tudi Iva Kozarčanina, ki se je v zadnjih letih povzpeli med najboljše sodobne hrvatske pripovednike. Kozarčanin je danes kulturni urednik »Hrvatskega dnevnika«. Posebno je znan kot poznavalec slovenske književnosti, ki o njej stalno poroča. Kozarčanin je zelo plodovit pesnik. Izdal je zbirke »Lirika četvorice«, »Mrtve oče«, »Svira mu sviralce«, zbirki novel »Mati čeka«, »Tihi putevi« ter roman »Tudja žena«. Razen tega je spisal vrsto feljtonov in kritik. Tudi Kozarčanin je izšel iz rodu, ki se je zbiral okrog »Hrvatske revije«. Zdjaj je sotrudnik obnovljenega »Savremenika«, ki ga je preporočilo novo razdobje hrvatskega življenja.

—lj Druga izvedba Pšernovega sonetnega skera kot kompozicije skladatelja L. M. Škerjanc bo v petek 8. t. m. ob pol 7. zvečer v veliki uniojski dvorani. Delo se bo izvedlo z istimi močmi, kakor pri krstni prireditvi. Dirigent ravnatelj Polić. Opozarjamo, da je začetek tokrat že ob pol 7. uri, to pa z ozirom na to, ker je Glasbena Matica dala polovico dvorane na razpolago dijakom ljubljanskih srednjih šol, leva polovica pa je v predprolaju za naše občinstvo. Cene so globoko znižane od 25 din do 8 din za sedeže. Stojšča so še vsa odana. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Društvo »Soča« matica v Ljubljani priredi v soboto 9. t. m. v salonu pri Levu ob pol 9. zvečer v spomin na 90. obletnico Prešernove smrti in bližajočo se 140letnico njegovega rojstva »Prešernov večer«. Spominsko besedo o Prešernovem življenju in njegovi pesmi bo govoril naš odlični literarni zgodovinar prof. dr. Ante Siodnjak, a najlepše njegove pesmi pa bo recitiral režiser Narodnega gledališča g. Ciril Debevec. Ta večer bo sodeloval tudi oddelek pevskega zbora »Sloga« pod vodstvom g. Premiča. Prijatelji in tovariši, udeležite se polnoštevno tega spominškega večera. Vstop je prav vsem prost. vsi dobrodošli.

—lj Ruski večer bo priredila ruska kolonija v Ljubljani pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja v soboto 9. marca v veliki dvorani hotela »Metropole«. Pri koncertu bodo iz prijaznosti sodelovali g. B. Popov (baritonist) ter člani narodnega gledališča: g. Francel J., ga. K. Vidaličeva, E. Mohar in G. Eravničar. Po koncertu ples. Čisti dobiček prireditve je namenjen za najrevnejše člane kolonije, croke in invalide. Vstop proti vabilu brez vstopnine. Reklamacije vabil sprejema »Nova trgovina« v Ljubljani, Tyrševa c. 36 na dan prireditve pri vrodu v dvorano. Začetek ob pol 21. Odbor. 138-n.

—lj Mali harmonikarji iz Domžal bodo nastopili v nedeljo v Sokolskem domu na Viču. Podmladek Jadranske straže v Domžalah ima dober zbor malih harmonikarjev, ki ga vodi Toni Samej. V nedeljo nas bodo obiskali in se nam bodo predstavili v Sokolskem domu na Viču. Koncert se bo začel ob 18. in bo zelo pester. Mali harmonikarji bodo igrali priljubljene narodne pesmi, na sporedu pa tudi nastopi solistov in rajanje malih plesalcev.

—lj V petek 15. t. m. bomo imeli v veliki filharmonični dvorani komorni koncert izrednega užitka. Ta večer bo nastopil prvi znameniti italijanski godalni kvartet Poltronieri iz Milana. Kvartet Poltronieri je znan po vsem svetu, primarj tega kvarteta g. Albert Poltronieri, je tudi eden najslavnejših italijanskih violinskih virtuofov in pedagogov. Na koncert že danes opozarjamo.

—lj Avtomobilski klub sekcija Ljubljana opozarja avtomobiliste in motocikliste, da je treba vse kupone bencinskih izkaznic izkoristiti v določenem roku, ki je na kuponu naveden, ker po tem roku kupon zapade, kakor določa naredba z dne 21. februarja in se naknadno nanj ne sme izdajati bencin.

—lj Avtomobilski klub v Ljubljani sporoča, da so danes začeli prodajati trgovci z bencinom pencišno mešanico pri naslednjih bencinskih črpalkah: Knez na Gospo-svetški cesti, »Jugavto« na Tyrševi cesti, »Desa na Celovški cesti, Dolenc na Mikloševci cesti in Rozman v št. Viču. Avtomobilisti naj se poslužijo teh črpalk ter nakupijo bencin za prvi kupon, ki velja samo za prvi teden tega meseca, ker sicer nanj ne bodo dobili več bencina.

—lj Zagonetna smrt mladega dijaka. Sredi, malo pred 22, so bili reševalci pozvani na Grad, kjer so našli na avto 21-letnega dijaka Edvarda Silja, stanujočega pri starših na Grajski planoti 1, ki

Skrbite malo bolj za svoje zobe, odpravite nevarni zobni kamen!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

je bil nezavesten. Sprva so trčili, da je mladega fanta zadela kap, v bolnici, kamor so ga prepeljali, pa so ugotovili, da gre za zastrupljenje. Edvard Silj je davi zarana umrl, ne da bi se prej zavedel.

—lj Z II. nadstropja je padla. Ulici 23. K. je pada z okna II. nadstropja in se hudo poškodovale na glavi, doblja je pa tudi hude notranje poškodbe.

—lj Tri vauke svetniške bo vzprizorilo sokolsko društvo Ljubljana-Moste jutri 7. t. m. ob 20. v dvorani kina. Prijatelji in člani vabljeno.

—lj Velike množine gramoza, peska in kamna za posipanje cest tudi letos potrebuje mestna občina in je dražba že razpisana v današnjem »Službenem listu«. 137-n

—lj Prodajo električnega motor-generatorja, ki sestoji iz motorja za istosmerni tok za 330 voltov, 285 amperov in dinam za 560 voltov, 143 amp., s 500 obračaji v minuti, izdelek tvrdke Siemens-Halske 1. 1901., razpisuje Mestna elektrarna ljubljanska, kjer interesi dobe tudi vsa pojasnila. 138-n

—lj V Štirarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri franciskanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. ZAJEC, torej ne več na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika. 3. 1.

Iz Celja

—c Mariborsko Narodno gledališče bo uprizorilo drevi ob osmih v celjskem gledališču Schillerjevo žaloigro »Kovarstvo in ljubezen« v režiji g. Petra Malca. Predstava je za abonma. Za njo vlada živahno zanimanje.

—c Dijaki drž. realne gimnazije v Celju bodo uprizorili pod okriljem Ferialnega saveza v petek 15. t. m. ob 20. v celjskem gledališču znano Meškovo dramo »Mati« v režiji ge. A. Sadarjega. Opozarjamo občinstvo na to zanimivo predstavo.

—c Usodne posledice napada. Pred tri-letnim senatom okrožnega sodišča v Celju so se zagovarjali v torek 26-letni delavec Anton Zajko iz Zagaja pri Podplatu ter 27-letni posestnikov sin Jože Ogrižek in njegov 18-letni brat Janez Ogrižek iz Zagaja zaradi težke telesne poškodbe. Vsi trije so bili obtoženi, da so lani 12. novembra zvečer v Gradiskem dolu pri Rogški Slatini z udarci s kolom in telesnikom prekalili posestnikovemu sinu Vinku Dolšaku lobanjo. Dolšak se je podal kljub težki poškodbi 15. novembra sam v celjsko bolnico. Dolšakova poškodba pa je povzročila, da je postal Dolšak duševno zmešan. Dne 15. novembra popoldne je odšel na podstržje glavnega bolniškega poslopja in se poglaskozil lino v globino. Pri padcu je dobil težke zunanje in notranje poškodbe, ki jim je dve uri pozneje podlegel. Anton Zajko je bil zaradi težke telesne poškodbe obojen na 8 mesecev, Jože Ogrižek na 10 mesecev, Janez Ogrižek pa na 5 mesecev strogega zaporja. Jože in Janez Ogrižek morata tudi plačati po 200 din povprečnine.

—c Težka telesna poškodba. Okrožno sodišče v Celju je v torek obsojilo 27-letnega delavca Franca Esaha iz Križevca pri Konjicah na 6 mesecev strogega zaporja, ker je lani 25. novembra zvečer na cesti v Radani vasi pri Zrečah v preprihu zabodel delavca Josipa Oprešnika z nožem v prst ter mu predri prsti kos in smrtno nevarno poškodoval pljuča.

—c Žrtve napadalca. Na cesti na Ljubnem v gornji Savinjski dolini je neki dninar v nedeljo v preprihu zabodel 21-letnega hlapca Antona Rihterja z Ljubnega z nožem v levo roko nad zapestjem. Rihter se zdravi v celjski bolnici.

—c Nesreča ne počiva. V ponedeljek popoldne je neki celjski avtomobil na državni cesti blizu hiralnice v Voljniku povozil 17-letno kočarjevo hčerko Nežo Legvartovo iz Vin pri Novi cerkvi ter ji odtrgal desno roko v komolcu, jo težko poškodoval po glavi in ji zlomil desno nogo. Istega dne si je 44-letni sodni uradnik Anton Dolenc

iz Celja pri padcu po stopnicah v svoji hiši na Cesti na Dobrovo zlomil desno nogo pod kolonom. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

—c Predavanje o pasivni obrambi pred napadi iz zraka in bojnih strupih bo v nedeljo 10. t. m. ob pol 9 dopoldne v narodni šoli v Vitanju. Predaval bo kapetan g. Toš iz Celja. K predavanju je poleg gasilcev vabljeno tudi ostalo prebivalstvo.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 6. marca, Perpetua in Felicitas

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Nezvesti ljubimec
Kino Sloga: Sestra Angelika
Kino Union: Šestdeset slavnih let
Ljudska univerza: predavanje dr. Miroslava Hribarja »Psihologija zločina« ob 20. v mali dvorani Filharmonije
Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana-mesto: predavanje nadzornika Josipa Strečka »Kako bomo letos izvajali zimsko in poletno škropljenje sadnega drevja in jagodičja« ob 19. v kemijski dvorani na I. drž. realni gimnaziji v Vegovi ulici
Razstava Matije Jume v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 18.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič — Tržaška cesta 48.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 6. marca: Strahopetec. Izven Cetrteka, 7. marca: Asmodej. Red Cetrtek, 8. marca: ob 15. uri: Profesor Klepec. Izven. Predstava po globoko znanih cenah od 16 din navzdol. Ob 20. uri: Hrvatski literarni večer. Izven. Sobota, 9. marca: Zene na Niskavurju. Izven. Globoko znizane cene od 16 din navzdol. (25 predstav)

Drama vojne žrtve na nevtralnih tleh je Lenormandova igra »Strahopetec«. Dnevanje se godi v švicarskem hotelu in pokazuje človeka, ki je ubežal vojni, a zapade v mreže vojnovih in postane na ta način njena žrtev. Gavne vloge igrajo: Kralj, Mira Danilova, nadalje: Levlar in Jerman. V delu je zaposlen domala ves dramski ansambel. Režiser: prof. šest. Opozarjamo vse tiste, ki za premiero vedno razprodane hiše niso dobili več vstopnic, da se bo vsa šla prva repriza te igre drevi izven abonmaja.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 6. marca: Figarova svatba. Red Sreda, 7. marca: Rusalka. Red A. Cetrtek, 8. marca: zaprt Sobota, 9. marca: ob 15. uri: Obuti maček. Gostovanje Dječjega carstva iz Zagreba. Izven. Znizane cene od 30 din navzdol. Ob 20. uri: Belet Hrestač. Bajzolz. Izven. Gostovanje Marušića. Mozartova »Figarova Svatba« je delo izredno visoke umetniške vrednosti, ki je v naši uprizoritvi zelo zelo velik uspeh. Libreto je povzet po izvrstni Beaumarchaisovi komediji, glasila pa je najbolj popularna, kar jo je Mozart napisal. V glavnih partijah so zbudili posebno pozornost: Bettetto kot Figaro, Ribčeva kot Suzana, Janko kot Almaviva, Vidaličeva kot Rozina in Heybalova kot Kerubin. Prav tako odlični so še Marček kot Basilio, Zupan kot dr. Bartolo, Kogejeva kot Marcelina, Polajnarjeva kot Barba, Sladoljev kot sodnik in Orel kot vrtnar. Režija je Debevec, dirigira dr. Švara.

Že štiri smrtne nesreče na istem kraju Na poti domov je razmesaril vlak železničarja

Litija, 6. marca. V Mošeniku, malem naselju ob železniški progi v Zasavju se je zopet pripetila smrtna nesreča. Vlak je povozil železničarja Toneta Judeža na istem kraju, kjer je v zadnjih letih zahteval še tri druge smrtne žrtve in sicer: orožnika Temnikarja, ki je šel službeno po progi; telegrafskega delavca Babiča, ki je šel popravljati pretrgano telefonsko progo, in še nekoga železničarja.

Železniški obhodnik Tone Judež, 43 letni družinski oče, je bil klican v strokovni tečaj na Zidani most. Ob tej priliki so vsem železničarjem prečitali tudi službene ocene. Judež je bil med tistimi, ki ga je ocena močno razveselila, saj so mu tudi njegovi predpostavljeni priznali prav dobro oceno za njegovo požrtvovalno in vestno službo.

Iz Zidanega mosta se je vrnil Judež z večernim vlakom do Save, nato pa je krenil po progi proti domu. Judeževi so se šele nedavno preselili iz donovski železniške čuvajnice v Mošenik, naselje med Savo in Zagorjem.

Kako je prišlo do nesreče, bo ostala skrivnost, saj je Judež — edina priča — mrtve. Komandir g. Bacher je prišel na kraj nesreče kmalu potem, ko je naslednji službojoči železničar našel Judeža mrtvega sredi proge, in sporočil to strašno vest samskemu postajenačelniku in zagorskim orožnikom. Orožniki in železničarji do-

mnevajo, da se je hotel Judež v ozki so-teski umakniti večernemu vlaku št. 625, ki je prihajal iz ljubljanske smeri. Ker je medtem že zmrazilo, mu je na poledenelih tleh spodrsnilo, da je padel in se Judež ni mogel več umakniti lokomotivi. Poškodbe so bile smrtonosne. Judežu je razbilo glavo, razmrlo roke in noge, da je postal brezoblična masa. Vlak ga je vlekel tudi več deset korakov s seboj. Se sredi noči so zbrali ostanke ponesrečenega Judeža v krsto, levo odrezano nogo pa so našli šele proti jutru v jarku. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na Savo. Ker je vse dokazano, da je šlo zlozi za nesrečo, litijsko sresko načelstvo ni odredilo nobene uradne komisije, železniška komisija pa si bo šele v teku prihodnjih dni ogledala kraj nesreče.

Nesreča je zbudila iskreno sočutje s težko prizadeto Judeževu družino. Do nedavnega so stanovali v čuvajnici na Ponovičah, pa jih je že tam preganjala nesreča. Judeževoga očeta, posestnika na Polniku, je pregalil vlak v trenutku, ko je pomagal sinu spravljati mrvo v košu. Na Ponovičah se je Judeževi družini do smrti onaril 6 letni sinko in je zaradi poškodb umrl. Da bi se rešili čuvajnice, kjer so utrpli taki nesreči, so odšli raje v Mošenik, sedaj pa jim je tam pregalilo še rednika. Nesrečni železničar zapušta vdovo in 4 mladoletne otroke, najmlajšemu je komaj 4 leta.

meštni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

V starosti 73 let nam je umrla naša ljubljena soproga, babica, prababica, sestra, teta itd., gospa

Indijski princ vstal od mrtvih

Pred 30 leti so sežgali namestu trupla bhopskega prestolonaslednika truplo nekega mladeniča

Tajinstvena Indija, opredena s čarom orientala, ima senzacijo kakršne menda še nikoli ni imela. Indijski princ, ki je »umrl« pred 30 leti, je vstal od mrtvih. Tako se prikazuje v javnosti na prvi pogled zagnetna zgodba segajoča v leto 1909. Takrat je nenadoma umrl v sanatoriju v polni rezidenzi indijskih podkraljev Dardjilingu prestolonaslednik bhopske države, čudni vladarji te države ne igrajo v Indiji nobene politične vloge, je vendar njihova reprezentančna funkcija zelo domena in ceni se na lepo število milijonov. Takoj po smrti bhopskega prestolonaslednika se je razširila med ljudstvom govorica, da princ ni umrl naravne smrti, temveč da je bil zastrupljen z arzenikom na ukaz svojega svaka, kateremu ni hotel izplačati večje vsote denarja. Po indijskem običaju bi bilo prinčevsko truplo še iste noči sežgano.

Prvo presenečenje v tej zagnetni zgodbi je nastalo leta 1921. Takrat je hodil po bhopski deželi puščavnik v kuti budhističnega meniha. Pripovedoval je, kako se mu je neke noči sanjalo, da pada z njegovih oči pajčolan in da vidi dobro znane kraje in zares to je bil mrlč iz Dardjilinga, čigar truplo je bilo pokopano na temelju dveh zdravniških izjav, v navzočnosti mnogih prič. Sestra in stara mati sta spoznali v puščavniku mrtvega princa. Samo njegova vdova ni hotela ničesar vedeti o možnem povratku. Domače sodišče je pa odločilo v prilog princa.

Prinčevi nasprotniki trdijo, da sta v Dardjilingu dva krematorija, stari in novi.

Žalni spreved je krenil pred 30 leti k staremu namestu k novemu krematoriju. Zakaj se je to zgodilo, ni znano. Ko so hoteli prinčevsko »truplo« že potisniti v peč, je nastal silen vihar. Pogrebel so se razkličali in posrli v bližnje hiše. Dozdevi: mrlč, ki ga je bil za arzenik samo ommil, se je naenkrat prebudil iz smrtnega sna. V bližini se je mudil budhistični menih in on je opazil, kako je mrlč naenkrat oživel. Zavzel se je zanj in ga odvedel v samostan. Posledica zastrupljenja z arzenikom je bila, da je princ izgubil spomin in dar govora. Tako je ostal skozi 30 let veliki neznanec samostana.

Ko so se pogrebeli po viharju vrnili v krematorij, so vsi prestrašeni opazili, da je mrlč ta čas izginil. Tisti, ki so imeli na vesti zastrupljenje, so se bali, da jih zadene osveta bogov, če jih ne potolažijo s sežiganjem trupla na grmadi. Še iste noči se jim je posrečilo najti truplo nekega mladeniča, ki ni imel nobenih sorodnikov. Njegovo truplo so sežgali namesto prinčevega. Sežgano je bilo v novem krematoriju in zamenjave nihče ni opazil. Princ se vseh 30 let v samostanu ni mogel spomniti materinega jezika in še zdaj ne more točno povedati, kako sta se mu vrnila spomin in dar govora. Po vladarskih pravicah bi moral princ zdaj postati bhopski maharadža. Kalkutsko sodišče bo moralo odločiti ali so prinčeve trditve točne ali ne. Senzacionalna obravnava se bo vlekla najbrž do konca marca. Sodni stroški bodo precej visoki, saj stane vsak dan stranke več tisoč rupij.

V 10 urah zgrajena vila

Rekord švedskih graditeljev — Nov sistem gradnje stanovanjskih hišic

V okraju vil Stickling v Stockholmu so zgradili enonadstropno vilo s tremi sobami, kopalnico, straniščem in garažo v 10 urah. Deset ur po začetku gradbenih del se je lastnik že vselil v vilo. To je pač rekord v stavbarstvu. Na stavbišče je prišlo jutraj ob sedmih petdeset delavcev in tam so že našli izkopane temelje s kletjo. Takoj so se lotili dela in ob devetih so položili parkete, potem so pa jeli montirati že izdelane stene. Vila je namreč lesena in poedini deli so bili pripravljeni že poprej. Ob petih popoldne je odšel zadnji delavec in v vilo so prišli prvi gostje.

Tam, kjer so bili prejšnji dan samo betonski temelji, je stala zvečer vila s svetlozelenimi stenami, s pohištvo, elektriko in razsvetljavo, radijskim aparatom in dimnikom, iz katerega se je valil dim. Vila je bila zgrajena in opremljena do vseh podrobnosti, ima tudi centralno kurjavo, električno kuhinjo in telefon. Ta rekord so mogli švedski graditelji doseči samo z uporabo že prej izdelanih gradbenih delov, pa tudi s tem, da so notranjo opremo že prej izdelali v tovarni.

Posebno zanimiv konstrukcijski del v 10 urah zgrajene vile je bila instalacija novega patentnega sistema za kurjavo in segrevanje vode. Gre za nov sistem švedskih inženirjev Muntersa in Hedmarka.

Prav za prav ne bi bil potreben noben dimnik, toda iz arhitektonskih ozirov so ga vendarle zgradili. Centralna kurjava je na koks. Dim je speljan po jkleni v steno vdeleni cevi in ta cev je v večji cevi, v kateri uhajajoči plini segrevajo vodo. Tak način odvajanja dima je za manjše vile mnogo udobnejši in cenejši od navadnih dimnikov.

Pri gradnji so rabili brezhiben material in ustrezno je bilo vsem konstrukcijskim zahtevam. S tem se je samo povečal pomen rekordne stavbne storitve. Če bi bilo vilo gradilo le nekaj delavcev, bi se bila gradnja zavlekla za mesec dni. Standardizacija in predhodna priprava gradbenega materiala, v katerih so švedski pionirji, omogoči stavbeniku, da zgradi hišo s pomočjo malo izurjenih delavcev. S tem se pa seveda znatno znižajo stavbni stroški. Standardizirane vile in hišice bodo gradili na švedskem tudi v bodoče, ker se je izkazalo, da so zelo praktične. Že zdaj vidimo na švedskem cele naselbine montiranih hišic z lepimi vrtovi.

Uganka.

— Kaj res ne veš, katera je najhujša kazen za dvoženstvo?
— Ne, ne vem.
— Dve tačci.

Koncert »Eдинosti«

Vič, 6. marca

Mladi pevski zbor »Eдинosti«, ki obstoja šele dobrega pol leta se je predstavil v nedeljo s svojim prvim koncertom. Obširna telovadnica nove meščanske šole, ki se odlikuje po izvrstni akustiki, je bila zasedena do kraja, tako da morejo biti prireditelji tudi v gnetnem pogledu prav zadovoljni. Koncerta so se udeležili predstavniki viških društev in obeh šol. Za svoj prvi koncert so si pevci izbrali spored, ki je obsegal poleg narodnih pesmi, tudi, umetne pesmi. Pevski zbor ima 22 pevcev, ki so prav dobro glasovno uvežbani, kar velja zlasti za prvi in drugi bas, do čim sta morda imela prvi in drugi tenor nekoliko tremo. Pevce vodi mladi in mnogo obetajoči pevovodja g. Ciril Oblak.

Koncert so pevci otvorili s Schwabovim »Večerom na morju«, s katerim so na mah osvojili srca poslušalcev. Prav tako so

vžgale Gerbičev »Pastirček«. Pregljev »Oj, le prebudi se« in koroška »Mam drofletno navajeno«, ki so jo morali med viharimi ovacijami ponoviti. Lepo so zapeli potem še Cererjevo »O, da je roža moja srce« in učinkovito narodno »Šel sem po zelenem travniku«. Po prvem odmoru je bil izročen pevovodji g. Cirilu Oblaku lep lavorjev venec z državno trobojnico.

V Volaričevi »Zvečer« se je zlasti odlikoval solist g. Pišlar s svojim junaškim in sočnim baritonom. Občinstvo mu je priredilo tople ovacije. Sledile so Schwabova »Dekle, zakaj s« tak »žalostno«, Devova »Soči«, ki so jo morali ponoviti, Hajdrihova, »Luna sije«, Pregljeva »Ko lani sem tod mimo šel«, Ipavčeva »Savska« in Hafnerjeva »Polček«. Za nameček so dodali v drugem odmoru znano rusko »Dvanajst razbojnikov« s solistom g. Pišlerjem, ki je občinstvu izredno ugajala in se ovacije kar niso hotele poleči.

V tretjem delu smo čuli še vedno aktualno in učinkovito Jenkovo »Što čutiš

Srbine tužnic, ljubko Hafnerjevo »Mamici v spomin«, ki je mnogim privabila solze v oči, Försterjevo »Večerni ave«, Schwabovo »Slanica«, Prelovčev »Jaz bi rad rudičih rož« in za zaključek Adamičev »Zdravico«. Občinstvo je nagradilo pevce z viharim odobravanjem in se je le težko ločilo od pevcev, ki so si s svojim prvim javnim nastopom gotovo pridobili simpatije vseh Vičanov.

Pozdravljamo mladi pevski zbor, ki naj bo v zgled drugim, kaj zmoreda trda volja in skupnost. Naj bi pevski zbor »Eдинosti« hodil naprej po začetni poti in združil vse ljubitelje lepega petja v mogočen viški pevski zbor. Led je prebit, za kar nam je bil najlepši dozdaj nedeljski prvi koncert.

**Sokoli! Posečajte in podpi-
rajte Sokolski kino v Šiški!**

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglasne ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila
si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumnic. — Velika zaloga perja po 7.— din. —
»Julijana«, Gosposvetska c. 12
in Francišanska ul. 3. 4. L.

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

23-LETNA LOČENKA
»Tajnost strogo zadržana« — 3. II. 1940. — Dvignite pismo pod šifro »Marsonija«. 735

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

BRIVSKEGA POMOČNIKA
stalnega, plača 250 din, oskrba, frizerko samostojno, dobro moč — tudi za trajne — 400 din z oskrbo sprejme takoj Heimgartner, Slovenska Bistrica. 733

SAMO NEKOLIKO PAR VEČ
in Vaše zdravje je sigurno zavarovano

Neprimerno bolj fina in zdrava

....še ena LEPA STARKA

Gospa E. F...
pripoveduje, kako je mogoče
izgledati mlada tudi
s 50 leti.

»Imam za seboj že 50 let, imam štiri odrasle hčerke in tri vnuke, ljudje pa mi vedno pravijo, da sta moja koža in polt kakor jih ima žena od 30 let. Mnogokrat me vprašujejo za mojo skrivnost. Evo je. Vsak večer uporabim rožnato hrano za kožo Tokalon. Ta vsebuje »Biocel«, presenetljiv vitalni element mladosti, ki ga je odkril glasoviti dermatolog. Hrani in pomlajuje kožo dokler spite. Zbudite se in vidite Vam je vsako jutro mlajši. Za dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (belo, ne mastno). Ona čudovito učinkuje na hrupavo, temno kožo in velo polt. Odpravlja globoko vkoreninjeno nesnago in prah iz znojnic. Zajedalci kmalu izginejo in razširjene znojnice se zožijo. Koža postane sveža, jasna in gladka kot baržun in Vi izgledate za mnogo let mlajši.«

Začnite že danes uporabljati hrane za kožo Tokalon. Dobijo se v vseh strokovnih prodajalnah. Uspešni rezultati so zaimamčeni, ali pa se denar vrne

NE POZZABITE, DA JE

kavarna „Central“

danes v sredo in v četrtek odprta do 5. ure zjutraj!
Prvovrstna damska kapela — odlične pevke!

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Po dolgi mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubljani sin, brat, stric in svak, gospod

Anton Urbinc

SIN POSESTNIKA

dne 5. t. m., v 41. letu starosti, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga bomo spremili v četrtek, dne 7. marca 1940, ob pol 5. popoldne iz hiše žalosti, štepanja vas — Litijska cesta št. 14, na pokopališče k Božjemu grobu.

Štepanja vas — Ljubljana, dne 5. marca 1940.

Žalujoci: oče in mati, bratje in sestra ter ostalo sorodstvo.

Krinka ljubezni

Roman

Obe rodbini sta bili vedno v nekakšnem medsebojnem službenem in pokroviteljskem razmerju. Imam zelo tradicionalno dušo in nadaljujem v tem, kar sem podedoval. Podoba potez, nemalo pa tudi neznost in Bertrandina dražestnost, je mogla pri meni samo povečati pozornost, da sem njene zarodke podedoval.

Poslušajoč odkrite in jasne besede tega tako samozavestnega človeka je Gairlance spoznal, da ti stega dne ne bo zvedel nič važnejšega. Vendar si je pa dovolil še eno vprašanje:

— Govorili ste o samostanu. Ali je bilo tisto mlado dekle res določeno za redovniško haljo?

— To je bila moja vroča želja, — je odgovoril markiz s povsem iskrenim glasom, ki se mu je moral princ čuditi. — Meni je to res mučno, da je prelomila obljubo.

— Zelo mučno?... Kaj vam je bilo toliko ležeče na tem?

Renaud se je ozrl izpod čela na svojega spremljevalca in v njegovem pogledu se je skrivalo nekaj zaničevanja.

— Vseeno mi to ni, — je odgovoril mirno, — če se dekle, močno podobno moji lastni hčerki, izpostavlja nevarnosti izkušnje ali nesreče in poleg tega — sodite sami po lastnem vtisu — taka podobnost, ki traja vse življenje — a mi vemo, kako se lahko pri podobni lepoti življenje razvije — taka podobnost pravim, lahko povzroči najrazličnejše in neprijetne nesporazume. Končno sem vam pa tudi že povedal, da me to dekle zanima. Recimo, da je fizično in morda tudi še moralno zvišeno nad svojo vulgarno okolico, vendar boste pa morali priznati, da je samostan še najboljšje jamstvo, da bi taka tudi ostala.

Valcor je obmolnil, potem je pa pripomnil, kakor da govori samemu sebi:

— Seveda je potrebno, da čuti za to v sebi nekaj nagnjenja.

VII.

STARKA

Ko se je bil Renaud na poti v Conquet poslovil od Gilberta, je pognal svojega konja čez krajino proti širni obali oceana tja, kjer se pričena tako strmo proti morju nagnjeno pobočje, da se zdí od daleč povsem navpično. Ta padec obale je bil tudi vzrok prinčevega vprašanja odhajajočemu markizu, da-li bo mogel ob morju jahati. Toda prav tako, kakor je Valcor v svojem odgovoru naznačil, je

cesta naenkrat napravila oster ovinek in vodila naprej sporedno z morjem, tako da se je njen padec komaj opazil.

Kmalu se je tudi prikazala jezdečevim očem skupina hišic, ki bi se bile videle že s ceste, da jih ni zakrival klanec. Hišice so stale nad pristaniščem, zgrajenem v zalivu, skritem med dvema gričema. To je bila prijazna vasica, v kateri so prebivali večina ribiči. Le ena hiša v nji, zgrajena iz sivga kamna in pokrita s škrlatcem, se je razlikovala od drugih, saj je bila podobna bivališču premožnega vlačana, če že ne meščana.

In vprav k tej hiši se je napotil de Valcor. V bližini je razhajal konja in ko ga je privezal k plotu, se je pojavila sredi vrta blizu vežnih vrat žena.

Bila je izrazit tip stare bretonske žene: visoka, sloka postava, stoječa mnogo ponosneje in bolj vzravnanja kakor marsikatero dvajsetletno dekle. Starkina polt je bila bronasta, njen obraz naguban, lasje sivi. Da ni bilo njenih mehkih modrih oči, iz katerih je odsevala iskrenost, bi človek mislil, da ima pred seboj trdo in težko dostopno ženo.

To je bil brez čudne energije, čeprav ni bilo v njegovem izrazu nič ostro odbijajočega ali žaljivega. Nekoč je morala biti zelo lepa — lepota, ki bi kaj lahko spominjala na vnukinjo Bertrando. In res, ko so ji oči za hip zažarele, ko je spoznala, da stoji pred njo markiz de Valcor, je bilo v njenem ožvilenem obličju mnogo sorodnega z obličjem vnukinje. In tako je stala tu pred njim molče in se smehljala s svojim starim smehljajem.

Odprla je vrata, stopila k markizu in mu podala roko.

— Ali gre vse po najlepših željah, mamica Gaelova?

Preden je odgovorila, se je zgodilo nekaj posebnega in povsem nepričakovanega, kar bi bilo silno presenetljivo princa de Villigena, če bi bil navzoč. Markiz, gospod Valcora, mogočen in samozavesten, se je spoštljivo priklonil, prijel starko za koščeno roko in ji jo poljubil.

Starka ni pokazala nobenega začudenja nad tem izrazom spoštovanja, ki je moralo biti že od nekdaj v navadi. Ovdela je gosta v sobo. Tam je Renaud ponovil svoje vprašanje.

V skladu z vsem zunanjim spoštovanjem, ki ga je bil markiz pravkar izkazal starki, je dobil tudi njegov glas nekakšno mehko toploto in iskrenost.

— Ne, gospod Renaud, vse mi ne gre tako, kakor bi želela, — je odgovorila starka.

Odšla sta v največjo sobo, opremljeno s starinskim pohištvo. To je bila obenem tudi kuhinja.

Mathulina Gaelova — na vsej prostrani obali je bila znana pod imenom »mami Mathulina« ali »mami Gaelova« — je jela pripovedovati markizu Valcoru vzroke svojega nezadovoljstva.

Markizov obraz je takoj spočetka izražal največje zanimanje.

— Gospod Renaud, — je začela resno, — Bertrand je zapustila samostan in ne vrne se več vanj. Ne čuti nagnjenja za samostanskega življenja. Bil bi greh, če bi jo siliš k temu. To bi jo utegnilo pripraviti do nepremišljenega koraka.

DNEVNE VESTI

„Dragi“ gostje

»Za bivanja jugoslovanske gospodarske delegacije v Sofiji so bile razne svečanosti in mnogi banketi. Bolgari so zelo priščno in lepo sprejeli brate iz Jugoslavije. Bilo je dosti govorov in zdravljic in vsak bolgarski govornik je vedno pričel svoj govor z besedami:

„Skupi gostje... Naj takoj razložim, da v bolgarskih »skupke pomeni« dragi in »scenjene«, »redek« in »mili«. Tako so Bolgari mislili in čutili, ko so pozdravljali goste. Naši so nemirno sedeli na stolihi, gledali luksuzne servise na mizah in zares bogate gostije, ki so trajale neprestano tri dni. Kmet Dušan Branković iz Bosne je zmajal z glavo in rekel v skrbah:

— Brate, ni se nam treba čuditi. Tri dni že jemo in pijemo... trebam me že bo- li... res je: dragi smo...

O tem Sofija govori in se smeje. (Vzeto iz »Pisma iz Sofije« v beograjski »Politiki«)

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 19, z dne 6. t. m. objavlja ukaz o prenosu sedeža občine Podstrca iz Pokleka v trg Postrdo, pravilnik o spremembah in dopolnitvah v pravilniku za pooblaščenca zakona o državni trošarini, pooblaščenec ministra za finance vrhovnemu državnemu pravobranilcu oziroma namestniku vrhovnega državnega pravobranilca in razne objave iz »Službenih novic«.

— Odvetniška vest. V imenik advokatov s sedežem v Ljubotomu je bil vpisan s 1. marcem dr. Slavko Janež.

— Podaljšanje trgovskega sporazuma med Rumunijo in Jugoslavijo. Trgovinski sporazum naše države z Rumunijo je veljal do konca februarja in zdaj so ga podaljšali za tri mesece, to se pravi do konca maja. Med tem časom bo sklenjen nov, definitivni trgovinski sporazum.

— Izvoz vina iz Jugoslavije v Nemčijo. Nemčija je odobrila izvoz vina iz Jugoslavije v vrednosti do 450.000 mark. 90.000 mark je bilo že porabljenih v zadnjem trimesečju lani za izvoz vina v bivšo Avstrijo.

— Se vedno velike težave z nabavo sirovin za tekstilno industrijo. Pred dnevi je bila konferenca zastopnikov tekstilne industrije iz Slovenije in Ljubljani in zagrebških hrvaških tekstilne industrije v Zagrebu. Na obeh konferencah so obravnavali predlog Instituta Cotoniere Italije glede dobave bombažnega predvoda. Italijani zahtevajo višje cene za blago, ki je bilo že prej naročeno in sicer pet lir pri kilogramu. Razen tega pa zahtevajo še zvišanje cen za 100% za drugo polovico starih naročil, kar pa naši tovarniki odločno odbijajo. Ker torej še ni prišlo do sporazuma glede nadaljnjega uvoza bombažnega predvoda iz Italije, tekstilna industrija še vedno preživlja hudo krizo.

— Brodska tovarna vagonov je odpuštila že okrog 1000 delavcev. Brodska tovarna vagonov ima že več mesecev zelo malo dela in mora postopno odpuščati delavce. Generalna direktorja državnih železnic še vedno ni definitivno sklenila, ali naj naroči izdelavo vagonov in lokomotiv v domačih tovarnah. Gre za naročilo v vrednosti 120.000.000 din. Če bi to naročilo prejele naše tovarne bi imele za dogleden čas dovolj dela.

— Prižad je prodal 460 vagonov suhih sliv v Francijo. Kontingent je sicer določen na 1.000 vagonov, toda malo izgovoril, da ga bodo lahko povsem izkoristili. Cen niso mogli doseči tako ugodnih kakor v Nemčiji. Pričakujejo, da bodo še izvozili nekaj blaga, vendar ne mnogo več kakor polovico kontingenta.

— Nemški kmetijski stroji, ki jih uvaža naša država, se ne bodo podražili. Nemški generalni konzulat v Zagrebu sporoča, da se kmetijski stroji, orodje in zlasti plugi, ki jih uvaža Jugoslavija, po ukinutju carine ne bodo podražili, kakor so poročali nekateri listi. Odpravljena je bila namreč carina na plug, ker je v naši državi še mnogo premalo plugov in domača industrija ne more kriti vseh potreb. Znan je, da v nekaterih pokrajinah še vedno uporabljajo lesene plugove. Ko je bila odpravljena carina na plug je naša industrija plugov lansrala vesti, da se inozemski plugovi kljub temu ne bodo pocenili, ker to tuja industrija na račun carine zvišala cene. Nemški konzulat zatrjuje, da si Nemčija prizadeva, da bi odpravila vozne carine na plugove šla v korist našega gospodarstva.

— Zvišanje carinske arije. Zaradi zvišanja cen zlata na naših tržiščih je moralo priti tudi do zvišanja carinske arije, ki je bila uveljavljena včeraj. Zvišanja je bila toliko, da velja zdaj zlati dinar že 14 papirnatih dinarjev. Od ustanovitve naše države je to že 14 zvišanje arije. Zadnjikrat je bila zvišana l. 1937. na 1.200 odstotkov, med tem ko zdaj znaša 1.300 odst. Dolej je vrednost zlatega denarja znašala 13 papirnatih dinarjev. Z zvišanjem carinske arije se bo zopet podražil uvoz blaga, kar neovemo ne bo ostalo brez vpliva na notranjih tržiščih.

— Družba ponarejevalcev denarja v ječi. Državno tožilstvo v Slavonski Požegi je prejelo iz kaznilnice v Stari Gradiski prijavo, da so tam odkrili družbo ponarejevalcev 10dinarskih kovancev. Ponarejevalci denar je spoznal v kaznilnici neki kmetec in ga izročil upravniku, nakar so napravili preiskavo in odkrili vodjo ponarejevalcev Ilijo Radeljevića. Radeljević je priznal, da se je lotil ponarejanja denarja s svojimi pomočniki, ker je bil strazen kadilec, a denarja za tobak ni imel. Falsifikati so bili izvršni, tako da so strokovnjaki lahko ugotovili, da so ponarejeni, šele po zvoku denarja. Radeljević je bil dne izpustil iz zapore, kjer je odesel dve in pol leta.

— Izvoz našega premoga v Italijo. Italija je kupila zadnje čase 200.000 ton našega premoga. Naši premogovniki ji ga že dobavljajo in do konca maja bo že vsa količina izvožena. Italija pa zahteva še za 24.000.000 lir premoga. Sporazum o tem še ni sklenjen, računajo pa, da bi nadaljnje količine premoga Italiji prodali proti kompenzacijam.

Iz Ljubljane

—lj Prof. dr. Jostp Jerše. Ljubljancane je sredi presenetljive vesti, da je nenadno umrl, zadet od kapli, na svojem stanovanju v šenklaškem župnišču upokojeni gimnazjski profesor dr. Jostp Jerše, Pokojnika, ki je učakal 67 let, je poznala skoraj vsa Ljubljana, saj je bil od leta 1902 dalje katehet v ljubljanski vadnici, pozneje pomožni katehet v realci, od leta 1908, do

svoje upokojitve leta 1932. profesor verouka v bivši nemški, sedanji III. drž. realni gimnaziji. Rdečelčni duhovni gospod, ki je bil doma iz smartnega pri Kranju, je bil v Ljubljani deležen precejšnjih simpatij. Udeleževal se je tudi kot pisec in je napisal več povesti. Njegov pogreb bo v četrtek ob 13. iz mrtvašnice zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče pri Sv. Križu. Pokojniku blag spomin!

—lj Nova grobova. V štepanji vasi je umrl g. Anton Vrbin, sin uglednega posestnika. Bil je zavezen, napreden mož, velika nada očeta. Star je bil šele 40 let. Pogreb bo jutri ob 16.30 iz hiše žalosti, štepanja vas — Litijška cesta 14. na pokopališče pri Božjem grobu. V visoki starosti 73 let je umrla danes v Ljubljani ga. Kati Bizjak roj. Kneisel, soproga magistra stranskega službenca. Za pokojnico žaluje mož Anton, vnuk Rudi Kern ter pravnuka Janez in Bojan. Pogreb bo v petek ob 14. izpred mrtvašnice v Zavetišču sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojnikoma blag spomin, njihovim svojim naše iskreno sožalje!

Iz Celja

—c Mariborsko Narodno gledališče bo uprizorilo drevi ob osmih v celjskem gledališču Schillerjevo žaloigro »Kovarstvo in ljubezen« v režiji g. Petra Malca. Predstava je za abonma. Za njo vlada živahno zanimanje.

—c Dijaki drž. realne gimnazije v Celju bodo uprizorili pod okriljem Ferialnega saveza v petek 15. t. m. ob 20. v celjskem gledališču znano Meškovo dramo »Matie« v režiji ge. A. Sadarjeve. Opozorjamo občinstvo na to zanimivo predstavo.

—c Usodne posledice napada. Pred tri- članskim senatom okrožnega sodišča v Celju so se zagovarjali v torek 26. letni delavec Anton Zajko iz Zagaja pri Podplatu ter 27. letni posestnik sin Jože Ogrižek in njegov 18-letni brat Janez Ogrižek iz Zagaja zaradi težke telesne poškodbe. Vsi

Mariborske in okoliške novice

— Tretji mariborski umetniški teden bo od 5. do 11. maja. Umetniški klub v Mariboru vabi slovenske pisatelje s svojega področja, da mu pošljejo do 15. marca rokopise gledaliških del, ki bi se mogla prvič uprizoriti v mariborskem gledališču. Izbrano bo delo, ki ga bo žirija najbolje ocenila.

— Materinski tečaj. Jutri v četrtek 7. t. bo predavanje o pravih staršev in otrok (predavatelj dr. D. Cernej). V torek 12. t. bo predavala Angela Vodevota o tem, kako vzgojiti narod poštenjakov. Vsa dosedanja predavanja materinskega tečaja ženskega društva so vzbudila med mariborskimi ženskim velik odziv in toplo priznanje.

— Lep uspeh ljubljanske drame. Snodi je bila v nabito polnem Narodnem gledališču proslava 150letnice Linhartove »Zupanova Mice«. Pred predstavo je spregovoril režiser dr. Bratko Kreft o pomenu prve slovenske predstave pred 150 leti, nato pa je ubrano zapel mešani zbor državne trgovske akademije pod vodstvom profesorja Mirka štiri primerne pesmi na besede Valentina Vodnika. Sledila je predstava »Zupanova Mice«, ki je doživela prodoren uspeh. Občinstvo je vsem nastopajočim viharno vzkliskalo in umetniki so prejeli lepe šopke.

— Nov grob. V splošni bolnici je preminila posestnica Alojzija Muhič, stara 40 let. Zaljubljen naše globoko sožalje.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Albaneževa lekarna pri Sv. Antonu na Frankopanovi cesti 18, tel. 27-01, ter Kónigova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-79.

— Lepi uspehi narodno obrambnega dela. Z njim se lahko ponaša vzorno delujoča CMD v Mariboru. O tem nas bodo prepričala tudi poročila na nocojšnjem rednem obnem zboru moške in ženske podružnice CMD s pričetkom ob 20. v mali dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu je tudi izredno poučno in zanimivo poročilo znane narodno-obrambnega delavca g. Rohnika o delu in uspehih CMD na našem Kozjaku. Nocojšnjega obnemnega zbora se bodo polnostevilno udeležili člani CMD, pa tudi vsi prijatelji družbe ter zastopniki društev in korporacij. Z lepim obiskom na obnem zboru bomo dali najlepše priznanje agnilima odbora moške in ženske podružnice CMD v Mariboru.

— V borbi z goro. Drevi ob 20. bo predaval v Ljudski univerzi Uroš Zupančič o temi »V borbi z goro«. Skočitne slike. Predavanje priredi alpinistični odtsek SPD.

— Dilaški kuhinji v Mariboru so nakazali Mohorjani župnije Sv. Križ pri Ljubotomu po g. kanoniku Josipu Weixlu 50. učiteljski zbor mariborske Glasbene matice mesto venca na krsto pok. ravn. Hladka — Bohinjskega 150 din. Iskrena hvala!

— Vojaški oddelček mestnega poglavarstva v Mariboru razlašča, da bo razglasil obvezniškega razporeda 10. marca ob 7. jutraj nepretrgoma do 6. zvečer v telovadnici I. meščanske dekleške šole (Slovska šola). Miklošičeva c. št. 1. Razlašča se morajo udeležiti vsi vojaški obvezniki, rojeni od l. 1890 do vključno 1919. ki so vojaško pristojni v mesto Maribor in bivalo v mestu. Vsa obvezniki naj pri- nese s seboj voj. knjižico. Razlašča se voj. razporeda se morajo udeležiti tudi vsi v Mariboru bivaajoči lastniki konj in prevoznih sredstev. Priporočamo, da so od te dolžnosti izvzeti v Mariboru bivaajoči obvezniki, ki niso pristojni v Maribor, am- pak pripadajo v pogledu vojaške pristojno- nosti drugim občinam, rezervni in vojn. častniki naše armade, vsi duhovni in vsi stalno in začasno nesposobni voj. obvez- niki.

Kako je z neobhodno potrebnimi strokov- njaki inozemci

Glas organiziranih domačih tekstilnih tehnikov

Maribor, 5. marca. Neštetokrat je bilo na raznih zborov- nih govora o prevažnem problemu tujcev, ki imajo pri nas dobro plačana mesta in ki se jim iz leta v leto podaljšuje do- voljenje za bivanje v naši državi. To podaljševanje dovoljenja sedi na podlagi ugo- tovitve vodstva prizadetih podjetij in to- varn o »neobhodni potrebnosti« in »ena- domestljivosti« teh tujerodnih strokovnja- kov. V teku let pa je dorašel nov narašča- ji, saj so bili obtoženi, da so lani 12. novem- bra zvečer v Gradiskem dolu pri Rogas- ki Slatini z udarci s kolom in telesnimi pre- kladi posestnikovemu sinu Vinku Dolšaku lobanjo. Dolšak se je podal kljub težki po- škodbi 15. novembra sam v celjsko bolnico. Dolšakova poškodba pa je povzročila, da je postal Dolšak duševno zmeden. Dne 15. novembra popoldne je odšel na podstrežje glavne bolniškega poslojpa in se pognal skozi lino v globino. Pri padcu je dobil tež- ke zunanje in notranje poškodbe, ki jim je dve uri pozneje podlegel. Anton Zajko je bil zaradi težke telesne poškodbe obso- jen na 8 mesecev, Jože Ogrižek na 10 me- secev, Janez Ogrižek pa na 5 mesecev strogega zapore. Jože in Janez Ogrižek morata tudi plačati po 200 din povpreč- nine.

— Težka telesna poškodba. Okrožno so- dišče v Celju je v torek obsodilo 27-letnega delavca Franca Esliha iz Križevca pri Ko- njicah na 8 mesecev strogega zapore, ker je lani 25. novembra zvečer na cesti v Ra- dani vasi pri Zrečah v prepiru zabodel del- lavca Josipa Opreniška z nožem v prsi ter mu predri prsni koš in smrtao nevarno poškodoval pljuča.

— Nesreča ne počiva. V ponedeljek po- poldne je neki celjski avtomobil na državni cesti blizu hiralnice v Vojniki povozil 17- letno kočarjevo hčerko Nežo Legvartovo iz Vin pri Novi cerkvi ter ji odtrgal desno roko v komolcu, jo težko poškodoval po glavi in ji zlomil desno nogo. Istega dne si je 44-letni sodni uradnik Anton Dolenc iz Celja pri padcu po stopnicah v svoji hiši na Cesti na Dobrovo zlomil desno nogo pod kolonom. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— Žrtve napadalca. Na cesti na Ljub- nem v gornji Savinjski dolini je neki dñ- nar v nedeljo v prepiru zabodel 21-letnega hlapca Antona Rihterja z Ljubnega z no- žem v levo roko nad zapetjem. Rihter se zdravi v celjski bolnici.

— Predavanje o pasivni obrambi pred napadi iz zraka in bojnihi strupi bo v ne- deljo 10. t. m. ob pol 9. dopoldne v na- rodni šoli v Vitanju. Predaval bo kapetan g. Toš iz Celja. K predavanju je poleg gasilcev vabljeno tudi ostalo prebivalstvo.

— Ker San-Josejev kapar, ta naihušči škodljivce sadnega drevja grozi uničiti na- še sadjarstvo je banka uprava z odredbo z dne 16. decembra 1939 III-4 štev. 7198-2 odredila vse potrebne ukrepe, da se zatre. V smislu teh odredb bo že v prihodnjih dneh več škroplilnih kolon mestnega pozla- varstva pod strokovnim nadzorstvom v območju mesta Maribora izvršili škroplje- nje vsega sadnega drevja. Struči se bodo naknadno porazdelili sorazmerno med lastnike dreves. Vsi lastniki dreves se o- zivajo, naj takoj prišlejo s temeljitim či- ščenjem sadnega drevja. Vsa ta dela naj se izvršijo do možnosti do 15. marca, ker bo škropljenje samo v tem primeru imelo potreben uspeh.

— Zaradi prevnetega navdušenja. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je obsodil v tajni razpravi 48letnega Božidarja Samboleka iz Zgoranje Vižinje pri Marebergu na leto dni strogega za- pora. In sicer po členu 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

— Obsojena roparja. Dne 3. decembra 1939 sta brata Jožef in Alojzij Kolaric na občinski cesti blizu Formina napadla Albi- na Kralja ter mu s silo odvzela razne pre- dmete, vredne okoli 600 din. Kolarica sta se morala večeraj dopoldne zagovarjati pred velikim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Po tajni razpravi je bil Jožef Kolaric obsojen na 3 leta in tri mesece robije ter na izgubo častnih pravic za 3 let. Alojzij Kolaric pa na 2 leti stro- gega zapore.

— Nepojasnjena tatvina. Zasebnica Mar- garet Pavlič iz Vojašniške ulice 12 je pri- javila, da ji je bilo ukradenih 3312 din, ki je imela vsite v odelo, poleg tega pa še nekaj zlatnine in več drugih predmetov, tako da ima skupaj 6000 din škode.

— Poskusni beg iz življenja. Življenja se je naveličal 39letni Stojan Iskra iz Pi- puševce ulice. Hotel je skočiti v Dravo, pa so mu to v zadnjem hipu preprečili. Videli so, da je mož blazen in poklicani reševalci so ga morali vtakniti v prisilni jopič ter odpeljati v bolnico. — Zaradi nesrečne lju- bezni pa je hotel v smrt 26letna Slavica M. ki je spila večjo količino filzola. V bol- nici so ji rešili življenje.

— Razne vesti. Na Trgu svobode sta trčila tovorna avtomobila. Pri karambolu sta bili obe vozili poškodovani, hušjih po- sledic k sreči ni bilo. — V gozdu med Sv. Martinom in Devico Marjo v Brezju je neznanec iz zasede vrzel kamen v avto trgovskega potnika Bogomira Bračka. Kamen je razbil šipo na avtomobilu in ima Bračko 500 din škode. Za storilec po- izvedujejo orožniki. — V Kettejevi ulici 30 je doslej še neznan zlikovec vlomil v drvar- nico narednika vodnika Jaroslava Sklenar- ja ter mu odpeljal kolo znamke »Waffen- rad« z evidenčno številko 2-13129, razen tega pa je zlikovec ukradel še štiri kokoši.

— V neki gostilni na Rotovskem trgu je nastala rabuka. Posledica je bila, da so razgrajali, ki je razbil v gostilni nekaj kozarcev in steklenice, postavili na hladno in ga je naposled stražnik odvedel v po- licijske zapore. — Podoben incident se je pripetil v neki gostilni na Glavnem trgu z razliko, da je bila povzročitelj rabuke ženska, ki so jo takisto spravili h »Grafu«.

— Na Meljski cesti je padel s koleza 24- letni Anton Kovačič, ki je oblašal z zlom- ljeno desnico. Zdravi se v splošni bolnici.

— Mariborsko vreme. Vremenska napo- ved pravi, da se obeta malo oblačno, ve- trovno in toplejšo vreme. Najvišja tempe- ratura je včeraj znašala 8, davi najnižja —6,1.

iz naših tekstilnih šol so prišli nadebudi- ni mladi strokovnjaki v tekstilni stroki. Precej je že slovenskih tekstilnih tehni- kov. Ob njihovem pojavu se je porodilo vprašanje: Kaj je sedaj z »enadomestlji- vosti« tujerodni, kaj z njihovimi sijajnihi službenimi mesti ter položaji, do katerih se naši domači strokovnjaki v Mariboru doslej še niso mogli dokopati? Odgovor na ta vprašanja nam daje spo- menica naših domačih tekstilnih tehnikov,

ki so se iz razlogov samoobrambe in sta- novsko strokovne povezanosti združili v posebni organizaciji tekstilnih tehnikov, absolventov tekstilnih šol, v tej spomeni- ci, ki je bila sprejeta na posebnem zbo- rovanju pri »Orlu«, ugotovljajo naši do- mači tekstilni tehniki, da so nekateri čla- ni organizacije že nad 10 let tekstilni moj- stri, da imamo v Kranju že 8 let slovensko tekstilno šolo, da so člani te organizacije samostojni strokovnjaki, popolnoma vešči svojega posla, sposobni samostojnega vo- dstva, tako da z lahko nadomestijo vsa- kega inozemca tekstilne stroke. Nadalje ugotavljajo tekstilni tehniki v tej spome- nici, da še danes nekatera tekstilna pod- jetja popolnoma neupravičeno skrivajo pred pretvezo neobhodno potrebnih stroko- vnikov razne tuje, ki so v teh podjetjih zaposleni kot knjigovodje in v drugih do- bro plačanih pisarniških funkcijah, čeprav je po tolikih letih popolnoma nepotrebno, da odjedajo tujerodci domačinov kruh in da so Slovenci na lastni zemlji kljub ema- kemu znanju in enaki sposobnosti podre- jeni tujcem in da imajo slovenski strokov- njaki mnogo nižje prejemke kakor pa tu- jerodci. Zanimivo je, kakor navaja spo- menica, da niso smatrali ti tujerodci do

danesh za potrebno, da se naučijo našega jezika. V obvevanju s pisarniški močmi se poslužujejo samo nemškega jezika, od našega delavstva pa zahtevajo celo zna- nje tujeje jezika. Tujerodci prejemajo ve- like plače na račun našega delavstva in slovenskega tekstilnega naraščaja, potrebo- no pa bi bila, da bi s smotnim nacional- nim delom in s pravičnim postopanjem do- bili delavci zaupanje in domače strokov- njake in poslali tako nedostopni razum- tujim vplivom. Dogaja se celo, kakor na- vaja spomenica, da izgubi v primeru na- ročnih sporov službo narodnjak, dočim ostane tujerodec oziroma tuj misli pod- vrženi nameščene v svoji službi.

Naši domači tekstilni tehniki navajajo v svoji poučni in zelo zanimivi spomenici konkretno misel, da bi se komisijsko ugo- tovlilo, zakaj nekatere tekstilne tovarne ne zaposlujejo niti enega domačega stro- kovnjaka tekstilnega tehnika in kakšno so vzroci, da se številni tujerodci še danes nahajajo na svojih službenih mestih. V to- zadevne komisije naj pridejo tudi zastop- niki organizacije domačih tekstilnih delav- cev, ker so ti zastopniki pač najbolj po- ušeni o pravem stanju in o prilikah, ki se opazajo po naših obratih.

Izdane in črtane obrtne pravice v Mariboru

Pregled obrtniškega gibanja v februarju 1940

Maribor, 5. marca. V vsakomesečnem seznamu izdanih ter izbranih obrtnih pravic v Mariboru se kaže trenutno stanje, v katerem se naha- ja mariborsko obrtništvo. Če je več novih kakor črtanih obrtnih pravic, potem je to dobro znamenje. Če pa je obratno, potem more biti to le slabo znamenje. V febru- arju je bilo izdanih 8 novih obrtnih pravic, črtanih pa je bilo 18.

Obrtno pravico so dobili: dr. Ivan Let- tner, trgovina kozmetičnih proizvodov na delobu, Cankarjeva ulica 19, Ida Rozeh- ner, trgovina z mešanim blagom na drobo- no, Aleksandrova cesta 18, Marija Grgu- revič, trgovina z modnim in manufakturi- nim blagom na drobo, Gosposka ulica 23, Anton Rajšp, pečar, Orožnova ulica 2, Ri- hard Lettner, trgovina kozmetičnih proiz- vodov na delobu, Aleksandrova cesta 1 Jo- žica Rajšp, branjarija, Slomškova trg 14, Avgust Veigl, čevljar, Kralja Petra trg 9, Marija Štefanec, branjarija, Ulica kneza Kocelja 7.

Črtane pa so bile sledeče obrtne pravi- ce: Rozalija Homer, prodaja kruha, klo- bas sira in sadija, Krekova ulica 1, Jakob

Kuntner, trgovina z domačim in južnim sadjem ter z deželnimi pridelki na veliko in eksportom, Kopitarjeva ulica 12, Fran- čiška Menčak, trgovina s kratkim in ple- tem blagom na drobo, Meljska cesta 1, Ema Dolajš, bufet, Stritarjeva ulica 7, Alojzij Uršič, čevljar, Koroska cesta 84, Martin Vodeb, čevljar, Frankopanova ce- sta 5, tvrdka Jaš & Lesjak, trgovina z mešanim blagom, Ulica X, oktobra 2, Mar- tin Leben, trgovina z elektrotehničnimi predmeti, Slovenska ulica 6, Ivana Zma- sek, branjarija v smislu čl. 19 obrtnega zakona, Rotovski trg 4, Janez Vrščič, pre- vozništvo s konji kočijaški obrt, Franci- škanska ulica 18, Viktor Vihar, mesar in prekajevalec, Ruška cesta 8, Tončka Po- trč, krojaški obrt, Pobreška cesta 13, Ju- trič Hosner, izdelovatelj predmetov iz rafi- je, Cvetlična ulica 18, Josip Berančič, čevl- jar, Kralja Petra trg 1, Alojzij Jug, čevl- jar, Meljska cesta 58, Alojzij Jedlovnčič, čevljar, Aleksandrova cesta 14, Angela Skušek, branjarija ter prodaja vina, pliva in sadjeva v zaprtih steklenicah, Koro- ševa ulica 23, Josip šinigor, trgovina z mešanim blagom, Aleksandrova cesta 18.

Razburljiva vožnja na Dravi

Na ledeni plošči od Mariborskega otoka do železniškega mostu

Maribor, 5. marca.

Danes okoli pol 4. popoldne so pasanti na državnem mostu z razburjenjem in strahom zrli tja proti Dravi, po kateri je plaval ledena plošča, na njej pa dečka, ki sta se ozirala proti obema bregovima, da bi se na ugodnem kraju rešila na kopno. Ljudje na državnem mostu, ki se jih je v trenutku nabralo na stotine, so nervozno motrili vznemirljiv prizor. Stražnik je brz obvestil o tem brodarja Mervavska, ki je pripravljen vse potrebno, da v ugodnem hipu reši oba dečka z ledene plošče. Nevarnost je bila največja, ko je švignila plošča pod oboki državnega mostu, kjer bi se lahko razbila. Dečka sta srečno plula na svoji ledeni plošči proti železniškemu mostu, pred katerim sta se na plitvini rešila na breg, nato pa izginila.

Ljudje so tudi včeraj motrili podoben

prizor, ko je priplavala po Dravi ledena plošča, na kateri sta bila dva dečka, ki sta se tudi rešila na kopno v višini moške ka- znilnice tik pred železniškim mostom. Mo- goče je, da sta se dečka drsala na ledu ob dravskem bregu, pa se je potem plošča odlomila in zanesla oba dečka s seboj. Ker se je pa vznemirljivi prizor ponovil, je po- doba, da sta si dečka že dvakrat privoščila kočljivo šalo vznemirjanja mariborskih me- ščanov, ki jim takšne stvari ne morejo biti v razvedrilo. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se ugotovi identiteta obeh dečkov, da se njuni starši pozovejo k poostrenemu na- dzorstvu. Po srečnem naključju sta se oba- krat izmotala, Nemažnja odgovornost pa bi bila, če bi sledilo nesrečno naključje in če bi Drava zaplaval čisto po nepotrebnem dvoje mladih življenj.

Pretkani računi z lahkovernostjo ljudi

Kako je cigan čaral s stotaki

Maribor, 5. marca

Svojčas so ljudje, zlasti na deželi, zelo podlegali raznim ciganskim vabam in sladkim besedam v zvezi s čaranjem de- narja in drugimi ciganskimi domisleki. Nešteto lahkovernih ljudi je postalo žrtev ciganske prebrisnosti. V teku let so ven- darle postali previdnejši in nezaupnejši napram različnim ciganskim coprijam in vedačevanjem. Žal pa se še vedno dobe- posamezniki, ki sledijo v svoji zaupljivosti in lahkovernosti sladkim besedam cigano- v, ki imajo med takšnimi ljudmi svojo naj- boljšo kletenko.

Iz Huma pri Ormožu nam poročajo o primeru, ki nam jasno kaže, kako velika je lahkovernost ljudi in kakšnim never- jetnim natvezanjem sledijo v svoji zaup- ljivi naravi. V Humu pri Ormožu se je pojavil mlad cigan. Prosil je pri ljudeh za milodar. Med drugim se je zgledal tudi pri Pavlinčevih. Ko je opazil v hiši 20letno Pavlinčevno hčerko Ano, je brz zasnoval načrt, kako prenamiti dekle z igralnimi kartami. Iz žepa je potegnil igralne karte in pričel na podlagi kart prorokovati nje- no bodočnost. Ko se je Anica zanimala za to, če je mogoče razbrati iz kart tudi preteklost, je postal cigan še drzejši v svoji sleparkski zasnovi. Naključje je ho- telo, da je pogodil par stvari iz njene pre- teklosti. To je zadoščalo njej in tudi nje- nemu očetu posestniku Ivanu Pavlinču, da sta ciganu zaupala. Čim je cigan to spoznal, je prerokoval tudi Pavlinču bo- dočnost. Nazadnje jima je skrivnostno razodel, da jima pripravi toliko denarja, da ga zlepa ne bosta mogla prešteti, če mu izročita ves denar, kar ga imata pri

sebi. Pavlinč je zares zbral svoje prihran- ke v znesku 1900 din, ter jih izročil ciga- nu. Cigan je vzel krpo, zavil vanjo denar in položil vse skupaj v omaro. Nato je vzel ključ od omare in dejal, da se bo vrnil naslednji dan, da odpre omaro, ki se bo preko noči napolnila z denarjem.

Cigan je šel. Pavlinč in njegova hče- rka sta čakala na cigana, ki ga pa ni bilo na spregled. Nazadnje je Pavlinčeva ra- dovednost tako obvladala, da je šel po se- kiro in z njo razbil omaro. Toda ko je razbil omaro, ga je obšlo trpko razočara- nje. Razvil je krpo, ki pa je bila — pra- zna. Spoznal je, da je postal žrtev cigan- ske prekratnosti in lažne zgornosti. Ob- vestil je o tem svojem doživljanju orožni- ke, ki polzvedujejo sedaj za dotičnim ci- ganom.

Mariborsko gledališče

Sreda, 6. marca: Zaprti. (G

Indijski princ vstal od mrtvih

Pred 30 leti so sežgali namestu trupla bhopskega prestolonaslednika truplo nekega mladeniča

Tajinstvena Indija, opredeljena s čarom orientala, ima senzacijsko kakešne menda še nikoli ni imela. Indijski princ, ki je umrl pred 30 leti, je vstal od mrtvih. Tako se prikazuje v javnosti na prvi pogled zagonezna zgodba segajoča v leto 1909. Takrat je nenadoma umrl v senatoriju v polletni rezidenčni indijski podkraljevi državi. Četudi vladarji te države ne igrajo v Indiji nobene politične vloge, je vendar njihova reprezentančna funkcija zelo domnana in ceni se na lepo število milijonov. Takoj po smrti bhopskega prestolonaslednika se je razširila med ljudstvom govorica, da princ ni umrl naravne smrti, temveč da je bil zastrupljen z arsenikom na ukaz svojega svaka, kateremu ni hotel izplačati večje vsote denarja. Po indiskem običaju bi bilo princovo truplo še iste noči sežgano.

Prvo presenečenje v tej zagonezni zgodbi je nastalo leta 1921. Takrat je hodil po bhopski deželi puščavnik v kuti budističnega meniha. Pripovedoval je, kako se mu je neke noči sanjalo, da pada z njegovih oči pajčolan in da vidi dobro znane kraje in zares to je bil mrlič iz Dardjilinga, čigar truplo je bilo pokopano na temelju dveh zdravniških izjav, v navzočnosti mnogih priče. Sestra in stara mati sta spoznali v puščavniku mrtvega princa. Samo njegova vdova ni hotela ničesar vedeti o možnem povratku. Domače sodišče je pa odločilo v prilog princa.

Prinčevi nasprotniki trdijo, da sta v Dardjilingu dva krematorija, stari in novi.

Zalni sprevod je krenil pred 30 leti k staremu namestu k novemu krematoriju. Zakaj se je to zgodilo, ni znano. Ko so hoteli princovo truplo sežgati, so se raztežali in posmili v bližnje hiše. Dozdevni mrlič, ki ga je bil par arzenik samo omamila, se je naenkrat prebudil iz smrtnega sna. V bližini se je mudil budistični menih in on je opazil, kako je mrlič naenkrat oživel. Zavzel se je zanj in ga odvedel v samostan. Posledica zastrupljenja z arsenikom je bila, da je princ izgubil spomin in dar govora. Tako je ostal skozi 30 let veliki neznanec samostana.

Ko so se pogrebi po viharju vrnili v krematorij, so vsi prestrašeni opazili, da je mrlič ta čas izginil. Tisti, ki so imeli na vesti zastrupljenje, so se bali, da jih zadene osveta bogov, če jih ne potolažijo s sežiganjem trupla na gredi, še iste noči se jim je posrečilo najti truplo nekega mladeniča, ki ni imel nobenih sorodnikov. Njegovo truplo so sežgali namesto prinčevega. Sežgano je bilo v novem krematoriju in zamenjave nihče ni opazil. Princ se vseh 30 let v samostanu ni mogel spomniti materinega jezika in še zdaj ne more točno povedati, kako sta se mu vrnila spomin in dar govora. Po vladarskih pravicah bi moral princ zdaj postati bhopski maharadža. Kalkutsko sodišče bo moralo odločiti ali so prinčeve trditve točne ali ne. Senzacionalna obravnava se bo vlekla najbrž do konca marca. Sodni stroški bodo precej visoki, saj stane vsak dan stranke več tisoč rupij.

V 10 urah zgrajena vila

Rekord švedskih graditeljev — Nov sistem gradnje stanovanjskih hišic

V okraju vil Stickling v Stockholmu so zgradili enonadstropno vilo s tremi sobami, kopalnico, straniščem in garažo v 10 urah. Deset ur po začetku gradbenih del se je lastnik že vselil v vilo. To je pač rekord v stavbarstvu. Na stavbišče je prišlo jutraj ob sedmih petdeset delavcev in tam so že našli izkopane temelje s kletjo. Takoj so se lotili dela in ob devetih so položili parkete, potem so pa jeli montirati že izdelane stene. Vila je namreč lesena in poedini deli so bili pripravljene že poprej. Ob petih popoldne je odšel zadnji delavec in v vilo so prišli prvi gostje.

Tam, kjer so bili prejšnji dan samo betonski temelji, je stala zvečer vila s svetlozelenimi stenami, s pohištvom, električno razsvetljavo, radijskim aparatom in dimnikom, iz katerega se je valil dim. Vila je bila zgrajena in opremljena ob vseh podrobnostih, ima tudi centralno kurjavo, električno kuhinjo in telefon. Ta rekord so mogli švedski graditelji doseči samo z uporabo že prej izdelanih gradbenih delov, pa tudi s tem, da so notranjo opremo že prej izdelali v tovarni.

Prav za prav ne bi bil potreben noben dimnik, toda iz arhitektonskih ozirov so ga vendarle zgradili. Centralna kurjava je na koks. Dim je speljan po jkeni v steno vdelani cevi in ta cev je v večji cevi, v kateri uhajajoči plini segrevajo vodo. Tak način odvajanja dima je za manjše vile mnogo udobnejši in cenejši od navadnih dimnikov.

Pri gradnji so rabili brezhiben material in ustrezno je bilo vsem konstrukcijskim zahtevam. S tem se je samo povečal pomen rekordne stavbne storitve. Če bi bilo vilo gradilo le nekaj delavcev, bi se bila gradnja zavlekla za mesec dni. Standardizacija in predhodna priprava gradbenega materiala, v katerih so švedski pionirji, omogoči stavbeniku, da zgradi hišo s pomočjo malo izurjenih delavcev. S tem se pa seveda znatno znižajo stavbni stroški. Standardizirane vili in hišice bodo gradili na švedskem tleh v bodoče, ker se je izkazalo, da so zelo praktične. Ze zdaj vidimo na švedskem cele naselbine montiranih hišic z lepimi vrtovi.

Uganka.

— Kaj res ne veš, katera je najhujša kazen za dvoženstvo?
— Ne, ne vem.
— Dve tašči.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Po dolgi mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubljani sin, brat, stric in svak, gospod

Anton Urbinc

SIN POSESTNIKA

dne 5. t. m., v 41. letu starosti, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga bomo spremili v četrtek, dne 7. marca 1940, ob pol 5. popoldne iz hiše žalosti, štepanja vas — Litjska cesta št. 14, na pokopališče k Božjemu grobu.

Štepanja vas — Ljubljana, dne 5. marca 1940.

Zalujoči: oče in mati, bratje in sestra ter ostalo sorodstvo.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Obe rodbini sta bili vedno v nekakšnem medsebojnem službenem in pokroviteljskem razmerju. Imam zelo tradicionalno dušo in nadaljujem v tem, kar sem podedoval. Podoba potez, nemalo pa tudi neznost in Bertrandina dražestnost, je mogla pri meni samo povečati pozornost, da sem njene zarodke podedoval.

Poslušajoč odkrite in jasne besede tega tako samozvestnega človeka je Gairance spoznal, da ti stega dne ne bo zvedel nič važnejšega. Vendar si je pa dovolil še eno vprašanje:

— Govorili ste o samostanu. Ali je bilo tisto mlado dekle res določeno za redovniško haljo?

— To je bila moja vroča želja, — je odgovoril markiz s povsem iskrenim glasom, — je mu je moral princ čuditi. — Meni je to res mučno, da je prelomila obljubo.

— Zelo mučno?... Kaj vam je bilo toliko ležeče na tem?

Renaud se je ozrl izpod čela na svojega spremljevalca in v njegovem pogledu se je skrivalo nekaj zaničevanja.

— Vseeno mi to ni, — je odgovoril mirno, — če se dekle, močno podobno moji lastni hčerki, izpostavlja nevarnosti izkušnje ali nesreče in poleg tega — sodite sami po lastnem vtisu — taka podobnost, ki traja vse življenje — a mi vemo, kako se lahko pri podobni lepoti življenje razvije — taka podobnost pravim, lahko povzroči najrazličnejše in neprijetne nesporazume. Končno sem vam pa tudi že povedal, da me to dekle zanima. Recimo, da je fizično in morda tudi še moralno vzvišeno nad svojo vulgarno okolico, vendar boste pa morali priznati, da je samostan še najboljše jamstvo, da bi takla tudi ostala.

Valcor je obmolnil, potem je pa pripomnil, kakor da govori samemu sebi:

— Seveda je potrebno, da čuti za to v sebi nekaj nagnjenja.

VII.

STARKA

Ko se je bil Renaud na poti v Conquet poslovil od Gilberta, je pognal svojega konja čez krajino proti širni obali oceana tja, kjer se pričinja tako strmo proti morju nagnjeno pobočje, da se zdi od daleč povsem navpično. Ta padec obale je bil tudi vzrok prinčevega vprašanja odhajajočemu markizu, da-li bo mogel ob morju jahati. Toda prav tako, kakor je Valcor v svojem odgovoru naznačil, je

Koncert »Edinosti«

Vlk, 6. marca

Mladi pevski zbor »Edinosti«, ki obstaja šele dobrega pol leta se je predstavil v nedeljo s svojim prvim koncertom. Obširna telovadnica nove meščanske šole, ki se odlikuje po izvrstni akustiki, je bila zasedena do kraja, tako da morejo biti prireditelji tudi v gnetnem pogledu prav zadovoljni. Koncerta so se udeležili predstavniki vseh društev in obeh šol. Za svoj prvi koncert so si pevci izbrali spored, ki je obsegal poleg narodnih pesmi, tudi, umetne pesmi. Pevski zbor ima 22 pevcev, ki so prav dobro glasovno uvežbani, kar velja zlasti za prvi in drugi bas, do čim sta morda imela prvi in drugi tenor nekoliko tremo. Pevce vodi mladi in mnogo obetajoči pevovodja g. Ciril Oblak.

Koncert so pevci otvorili s Schwabovim »Večerom na morju«, s katerim so na mah osvojili srca poslušalcev. Prav tako so

vžgale Gerbičev »Pastirček«, Pregljevi »Oj, le prebudi se« in koroška »Mam dro fletno navajeno«, ki so jo morali med viharnimi ovacijami ponoviti. Lepo so zapeli potem še Cererjevo »O, da je roža moja srce« in učinkovito narodno »Sel sem po zelenem travniku«. Po prvem odmoru je bil izročen pevovodji g. Cirilu Oblaku lep latorjev venec z državno trobojnico.

V Volaričevi »Zvečer« se je zlasti odlikoval solist g. Pišlar s svojim junaškim in sočnim baritonom. Občinstvo mu je pridrilo tople ovacije. Sledile so Schwabova »Dekle, zakaj s tak« žalostno, Devova »Soči«, ki so jo morali ponoviti, Hajdrihova, »Luna sijaj«, Pregljeva »Ko lani sem tod mimo šel«, Ipavčeva »Savska« in Hajnerjev »Polček«. Za nameček so dodali v drugem odmoru znano rusko »Dvanajst razbojnikov« s solistom g. Pišlerjem, ki je občinstvu izredno ugajala in se ovacije kar niso hotele poleči.

V tretjem delu smo čuli še vedno aktualno in učinkovito Jenkovo »Što čutiš

Srbine tužni, ljubko Hafnerjevo »Mamici v spomin«, ki je mnogim privabila solze v oči, Försterjevo »Večerni ave«, Schwabovo »Slanica«, Prelovčev »Jaz bi rad rudičih rož« in za zaključek Adamičevo »Zdravico«. Občinstvo je nagradilo pevce z viharnim odobravanjem in se je le težko ločilo od pevcev, ki so si s svojim prvim javnim nastopom gotovo pridobili simpatije vseh Vičanov.

Pozdravljamo mladi pevski zbor, ki naj bo v zgled drugim, kaj zmoreda trda volja in skupnost. Naj bi pevski zbor »Edinost« hodil naprej po začetni poti in združil vse ljubitelje lepega petja v mogočen viški pevski zbor. Led je prebit, za kar nam je bil najlepši dokaz nedeljski prvi koncert.

**Sokoli! Posečajte in podpi-
rajte Sokolski kino v šiški!**

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila

si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. »Ljubljana«, Gospodstvska c. 12 in Franciškanska ul. 3. 4. L.

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

23-LETNA LOČENKA

»Tajnost strogo zadržana« — 3. II. 1940. — Dvignite pismo pod šifro »Marsonija«. 735

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

BRIVSKEGA POMOČNIKA

stalnega, plača 250 din, oskrba, frizerko samostojno, dobro moč — tudi za trajne — 400 din z oskrbo sprejme takoj Heimgartner, Slovenska Bistrica. 733

SAMO NEKOLIKO PAR VEČ
in Vaše zdravje je sigurno zavarovano

Neprimerno bolj fina in zdrava

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 501

VINOGRAD

prodam nad 20 arov z zidanico, oddaljen 20 minut od postaje St. Janž, Dolenjska. — Nasad zlahten mlad. Ponudbe: Repovž Jože, Koluderje, pošta St. Janž, Dolenjsko. 726

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

POLSTABILNO LOKOMOTIVO

v dobrem stanju, 60 — 100 ks iščem za bačko tovarno kopnople. Natančne ponudbe z navedbo skrajne cene, vseh podatkov, širine, višine in dolžine tvrdki Julije Frank, Novi Sad, poštini predal 31. 725

INFORMACIJE

Beseda 1.— din, davek posebej. Najmanjši znesek 15.— din

AVTOMOBILSKI ODBIJAC

sem izgubil na cesti Metlika-Ljubljana. Pošten najditelj naj ga vrne proti visoki nagradi Alojzu Francu Metlika. 732

MALI OGLASI

»Slov Naroda«

maje sigurno uspehi

...še ena LEPA STARKA

Gospa E. F...

pripoveduje, kako je mogoče izgledati mlada tudi s 50 leti.

Imam za seboj že 50 let, imam štiri odrasle hčerke in tri vnuke, ljudje pa mi vedno pravijo, da sta moja koža in polt kakor jih ima žena od 30 let. Mnogokrat me vprašujejo za mojo skrivnost. Evo je.

Vsak večer uporabljam rožnato hrano za kožo Tokalon. Ta vsebuje »Biocel«, presenetljiv vitalni element mladosti, ki ga je odkril glasoviti dermatolog. Hrani in pomljuje kožo dokler spite. Zbudite se in vidite Vam je vsako jutro mlajši. Za dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (belo, ne mastno). Ona čudovito učinkuje na hrapavo, temno kožo in velo polt. Odpravlja globoko vkoreninjeno nesnago in prah iz znojnice. Zajedalci kmalu izginejo in razširjene znojnice se zožijo. Koža postane sveža, jasna in gladka kot baržun in Vi izgledate za mnogo let mlajši.

Začnite že danes uporabljati hrane za kožo Tokalon. Dobijo se v vseh strokovnih prodajalnah. Uspešni rezultati so zamejeni, ali pa se denar vrne

NE POZZABITE, DA JE

kavarna „Central“

danes v sredo in v četrtek odprta do 5. ure zjutraj!

Prvovrstna damska kapela — odlične pevke!

Odprla je vratca, stopila k markizu in mu podala roko.

— Ali gre vse po najlepših željah, mamica Gaelova?

Preden je odgovorila, se je zgodilo nekaj posebnega in povsem nepričakovanega, kar bi bilo silno presenetljivo princa de Villingena, če bi bil navzoč. Markiz, gospodar Valcora, mogočen in samozavesten, se je spoštljivo priklonil, prijel starko za košeno roko in ji jo poljubil.

Starka ni pokazala nobenega začudenja nad tem izrazom spoštovanja, ki je moral biti že od nekdaj v navadi. Odvedla je gosta v sobo. Tam je Renaud ponovil svoje vprašanje.

V skladu z vsem zunanjim spoštovanjem, ki ga je bil markiz pravkar izkazal starki, je dobil tudi njegov glas nekakšno mehko toploto in iskrenost.

— Ne, gospod Renaud, vse mi ne gre tako, kakor bi želela, — je odgovorila starka.

Odšla sta v največjo sobo, opremljeno s starinskimi pohištvom. To je bila obenem tudi kuhinja.

Mathulina Gaelova — na vsej prostorni obali je bila znana pod imenom »mami Mathulina« ali »mami Gaelova« — je jela pripovedovati markizu Valcoru vzroke svojega nezadovoljstva.

Markizov obraz je takoj spočetka izražal največje zanimanje.

— Gospod Renaud, — je začela resno, — Bertranda je zapustila samostan in ne vrne se več vanj. Ne čuti nagnjenja za samostanskega življenja. Bil bi greh, če bi jo silila k temu. To bi jo utegnilo pripraviti do nepremišljenega koraka.